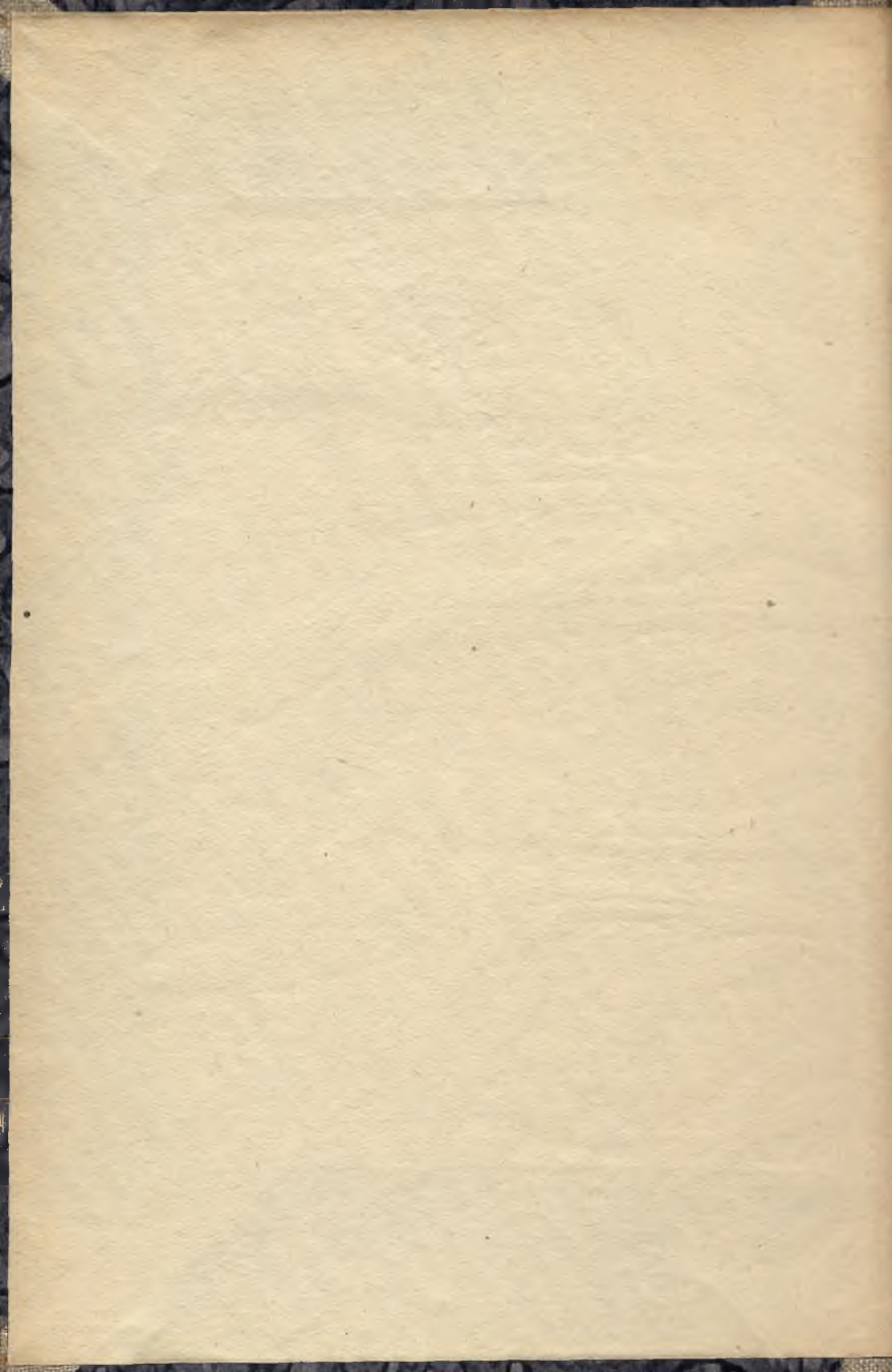

Biblioteka Śląska

54044

II

Pracownia Śląska

25
RZECZYSTWA POLSKIEGO

1931/32
Oddziału Śląskiego

*

SPRAWOZDANIE

ZA ROK 1931/32

Nakładem Zarządu Oddziału Śląskiego Z. H. P. Katowice
Drukiem Drukarni Śląskiej Sp. z ogr. odp., Katowice, Batorego 2

A d r e s y:

Zarząd Oddziału Śląskiego:

Wanda Jordan-Łowińska

Katowice, ul. Wojewódzka nr. 29

Telefon 1604

Komenda Chorągwi Harcerek:

Katowice, ul. Szafranka, Domek Harcerski

Komenda Chorągwi Harcerzy:

Katowice, ul. Podgórna 7, V. p.

Drużyn żeńskich	132	Hufców żeńskich	14	Środow. żeńskich	75
Drużyn męskich	162	Hufców męskich	19	Środow. męskich	101
Kół Przyj. Harc.	55	Centr. K. P. H.	1	Środow. K. P. H.	47
R a z e m	349	R a z e m	34	R a z e m	223

Chorągiew żeńska	Harcerek 3553	Instruktorów 24	Opiekunów 36	Razem 3613
Chorągiew męska	Harcerzy 6245	Instruktorów 57	Opiekunów 120	Razem 6422
Zarząd Oddz.	Czł. K. P. H. 3220	Czł. Z. O. i R. O. 47	Księży 18	Razem 3285
R a z e m	13 018	128	174	13 320

Wzrost w. 1931
Pracownia Śląska

Lejcin Głębki

ZWIĄZEK HARCERSTWA POLSKIEGO

Zarząd Oddziału Śląskiego

*

SPRAWOZDANIE ZA ROK 1931/32

Katowice 1933

Nakładem Zarządu Oddziału Śląskiego Z. H. P. Katowice
Drukiem Drukarni Śląskiej Sp. z ogr. odp., Katowice, Batorego 2

54044

II

Twój Harcerstwo 23. III 33

„... Jesteście potrzebni Polsce całej i Śląskowi. Wzrastającemu po wojnie naporowi materialistycznego światopoglądu, trzeba przeciwstawić nie bierną, a czynną ideologję serc, przejętych miłością Boga i Ojczyzny. Tam, gdzie chodzi o najwyższe wartości ideowe nie trzeba płaczliwych mazgajów o gołębih sercach, ale zahartowanych, mocnych, zdecydowanych i umiejących swe zasady nie tylko bronić, ale je przeprowadzać — pracowników. To może nam dać dobrze realizowany program harcerski. Nie mundury i odznaki zewnętrzne, które są Waszym strojem, a uderzenie w głąb dusz i ukrzydlenie ich ideą powinny stać się hasłem Waszego czynu. Miejcie w sobie ambicje zwycięskie, wolę podboju całego społeczeństwa i przepojenia naszego zbiorowego życia treścią Waszych przekonań...”

(Z przemówienia dr. Michała Grażyńskiego, Przewodniczącego Związku Harcerstwa Polskiego, wygłoszonego w dn. 2. maja 1930 r. w Katowicach.)

Sprawozdanie

Zarządu Oddziału Śląskiego Z. H. P. za rok 1932.

Do łańcucha pracy harcerskiej na terenie województwa Śląskiego przybyło dnia 17 kwietnia 1932 roku nowe ogniwo. W dniu tym powołał Zjazd Oddziału nowy Zarząd, który na zebraniu dn. 21. IV. 32 ukonstytuował się w składzie następującym:

Prezydium Honorowe: P. Wojewoda Śląski Dr. Michał Grażyński, J. E. Biskup Śląski Dr. Stanisław Adamski, Marszałek Sejmu Śląskiego Dr. Konstanty Wolny, Dowódca Dywizji Śląskiej Generał Dr. Józef Zajac.

Zarząd: Przewodnicząca Dh. hm. Wanda Jordan-Łowińska, wiceprzewodniczący Dr. Zygmunt Robel i Dr. Henryk Krupiński. Sekretarz: Inż. Eugenjusz Daniec. Skarbnik: Dyr. P. K. O. Michał Baczyński. Członkowie: dh. hm. Mgr. Henryk Kapiszewski, hm. Maria Krynicka, dh. Gustaw Rokita, hm. Rzepitej Dr. Tadeusz Strumiłło, hm. Ludwik Waclawek.

Z urzędu zaś weszli w skład Zarządu: Komendantka Chorągwi Żeńskiej hm. Emilia Węglarzówna, Komendant Chorągwi Męskiej hm. Jan Grzbiela, Kapelan Oddziału Ks. Dr. Karol Milik. Lekarz Oddziału: Dr. Tytus Zajączkowski.

Komisja rewizyjna: Przewodniczący Dyr. Jeziorowski, członkowie Gaudnik, Jan Kłoda, dh. Otton Tomala, kooptowano w miejsce dha Tomali Józefa Cofalę.

Sąd honorowy: Przewodniczący Dr. E. Farnik. Członkowie: N. Harasiewiczowa, O. Kordecka, Dr. Bielec, Szletyński.

W ciągu roku nastąpiły w Zarządzie nast. zmiany: dokooptowano dha Mgr. Heina Wincentego na miejsce zaś skarbnika Baczyńskiego, który ustąpił 10. XI. z powodu wyjazdu wstąpił dh. Tomala. Pracę rozdzielono na posiedzeniu konstytucyjnym w dn. 21. 4. 32 w sposób następujący:

1. K. P. H. — dhna Przew. Wanda Jordan-Łowińska.
2. Bucze — p. Nacz. Dr. Zygmunt Robel.
3. Duszpasterstwa — Ks. Dr. Karol Milik.
4. Obozów i Wycieczek — dh. hm. Ludwik Waclawek.
5. Skarbowo-Gospod. — dh. Gustaw Rokita — Otton Tomala.

W sprawozdaniu Zarządu Oddziału Śląskiego za rok 1929/30 nazwano okres sprawozdawczy okresem największego wysiłku jakiego dokonano na terenie Harcerstwa Śląskiego w ubiegłym dziesięcioleciu, okres natomiast obecny nazwać można bez przesady najcięższym z dotychczasowych.

Kryzys obecny zaciążył poważnie na pracy harcerstwa, w postaci ogromnego spadku subwencji na cele harcerskie oraz w formie gwałtownego nacisku wierzyteli, którzy domagali się zwrotu ich należitości z tytułu prac wykonanych przy budowie szkoły instruktorskiej na Buczu, które to długi zostały przejęte przez Zarząd Oddziału po rozwiązaniu się Komitetu Budowy Szkoły Harcerskiej na Buczu. Bliższe dane z tego działu

podane zostaną poniżej, w tem miejscu natomiast dla ilustracji spadku funduszów, nie od rzeczy będzie wspomnieć, iż podczas gdy w r. 1929/30 Zarząd Oddziału uzyskał na akcję letnią kwotę 50.000 zł., to w okresie sprawozdawczym fundusz na ten cel wynosił 9.000 zł.

Pierwszem zatem zadaniem Zarządu i jego celem było przystosowanie się do nowych warunków pracy celem utrwalenia dotychczas osiągniętych wyników oraz uzyskanie nowych.

Główny zatem wysiłek poszedł w kierunku placówki najbardziej kryzysem zagrożonej — w kierunku „Bucza“.

Niemniejszą uwagę zwrócono na propagandę harcerstwa, niosąc pomoc w zorganizowaniu dwu imprez służących zarówno do propagandy idei harcerskiej, jak do konsolidacji międzynarodowej harcerstwa jak wreszcie do propagandy polskiej, t. zn. w organizowaniu Międzynarodowej Konferencji Żeńskiej, która odbyła się na Buczu, oraz przyjęciu Międzynarodowego Zlotu Skautów Wodnych na Śląsku.

Trzecią formą pracy zewnętrznej była propaganda lokalna oraz popularyzowanie idei harcerskiej w społeczeństwie, która to praca, prowadzona była przede wszystkim na terenie Kół Przyjaciół Harcerstwa, pozatem zaś na łamach prasy oraz przez radio.

Wreszcie nauczony doświadczeniem rozpoczął Zarząd Oddziału stawiać pierwsze kroki w kierunku uzyskania samodzielności finansowej, przez zmianę pewnych form pracy gospodarczo-finansowych harcerstwa śląskiego.

Praca wewnętrzna skoncentrowała się wzorem lat poprzednich około następujących zagadnień:

1. Utrzymanie kontaktu z władzami harcerskimi.
2. Utrzymanie kontaktu z władzami państwowymi oraz samorządowymi na Śląsku.
3. Utrzymywanie kontaktu ze społeczeństwem.
4. Współpraca z organizacjami pokrewnymi.
5. Współpraca z z Komendami Chorągwi Żeńską i Męską.
6. Dojazdy i kontrola prac w środowiskach harcerskich.

Ad. 1) Współpraca z centralnymi władzami harcerskimi była dość ożywiona. Z. O. brał udział we wszystkich ważniejszych pracach harcerskich, które zahaczały o teren śląski, działając w ścisłym porozumieniu z władzami naczelnymi. Przewodnicząca Z. O. była obecna na Walnym Zjeździe, brała też udział w posiedzeniach Rady Naczelnej. Pozatem była obecną w Obozie Międzynarodowym Zlotu Skautów Wodnych w Garczynie oraz na Międzynarodowej Konferencji Żeńskiej na Buczu.

Ad 2) Współpraca z władzami państwowymi oraz samorządowymi nie pozostawiała nic do życzenia. Stosunek ich dla harcerstwa był bardzo przychylny, a wszelkie zamierzenia harcerstwa spotykały się z życzliwą pomocą.

Stan ten zawdzięczać należy w pierwszym rzędzie życzliwości p. Wojewody dla wszelkich poczynañ harcerskich. Mimo nawału pracy znalazł on bowiem zawsze czas, by omówić najważniejsze sprawy i umożliwić swem poparciem zamierzenia, których bez tego zrealizować by nie można.

Prócz władz wojewódzkich wielką życzliwość i pomoc okazywały harcerstwu Komenda Policji Województwa Śląskiego oraz Dyrekcja Kolei Państwowych.

Ad 3) Z. O. dążył do utrzymania jak najściślejszego kontaktu ze społeczeństwem. Cel ten pomatu realizuje się, czego wyrazem jest sprawozdanie z wydziału K. P. H. Pozatem dowodem życzliwego stosunku do Har-

cerstwa jest Rada Opiekuńcza istniejąca przy tut. Zarządzie Oddziału, której członkowie kilkakrotnie przyszli harcerstwu z wydatną pomocą, umożliwiając zrealizowanie jego planów.

Ad. 4) Współzycie Z. O. z innymi organizacjami społecznymi było dobre. Zarząd Oddziału brał o ile możliwości udział we wszystkich ważniejszych ich pracach i uroczystościach. Współpracowano zatem np. z T.C.L., Komisją Świeclicową, Rodziną Wojskową, LOPP, Ligą morską i rzeczną, Związkiem Abstynentów i Ligą Przeciwalkoholową i innymi, Z. O. brał również udział w Komitetach dorywczych jak np. Obchodu 3 Maja, Popierania wyrobów krajowych.

Ad 5. Współpraca z obu Komendantami Chorągwi była ścisła i harmonijna. Pozwoliło to Z. O. nieść pomoc Komendom w ich własnych sprawach, oraz rozwiązać pomyślnie szereg trudniejszych zagadnień.

Ad 6. Wreszcie Z. O. starał się trzymać rękę na pulsie życia harcerskiego zapomocą dojazdów do środowisk harcerskich i kontroli prac.

Pracą tą zajmowała się w 95% przewodnicząca, która w okresie sprawozdawczym uśkutečniła 42 dojazdy oraz wizytacje. Poza tem członkowie Z. O. utrzymywali kontakt osobisty z K. P. H. w miejscach zamieszkania.

Zebrań Zarządu Oddziału odbywały się, z wyjątkiem miesięcy wakacyjnych, raz a w razie potrzeby dwa razy na miesiąc.

Terminarz prac Zarządu Oddziału, z wyjątkiem spraw dotyczących K. P. H. i Bucza, które podane są przy tych wydziałach przedstawia się następująco:

17. III. Walny Zjazd Oddziału Śląskiego.
21. III. Zebranie organizacyjne Zarządu.
3. IV. Zebranie Z. O. Śl.
2. IV. Walny Zjazd Z. H. P. w Warszawie.
8. IV. Konferencja w sprawie Kolonii Letnich w Starostwie.
10. IV. Święcone Harcerstwa Polskiego w Niemczech w Bytomiu.
13. IV. Konferencja w Starostwie.
1. V. Konferencja żeńska z p. Świtalską.
8. V. Udział w Walnym Zjeździe „Sokoła“ w Katowicach.
20. V. Konferencja z p. Nacz. Robłem na temat P. W.
Udział w Walnem Zjeździe Młodzieży Katolickiej Męskiej w Panewniku.
23. V. Zebranie organizacyjne Komitetu Pań.
24. V. Posiedzenie Komitetu celem uczczenia 10-lecia objęcia Śląska.
25. V. Zebranie Z. O.
28. V. Zjazd Prezesów K. P. H. w Katowicach.
24. VI. Zebranie Z. O. Śl.
4. VII. Konferencja z Dyr. Ciszewskim w sprawie Komitetu Przyjęcia Międz. Złotu Skautów Wodnych.
5. VII. Konferencja z dhem Ratajczakiem.
6. VII. Konferencja z Prez. Kocurem.
7. VII. Konferencja z Dyr. Brooksem.
5. VIII. Przywitanie Lady Baden Powell w Katowicach.
6. VIII. Wyjazd na Złot Wodny nad Garczyn.
7. VIII. „ „ „ „ „ „
14. VIII. Przyjęcie Międzyn. Konf. Żeńskiej w Katowicach.
- 8—13. VIII. Międzynar. Konferencja Żeńska na Buczu.
19. VIII. Przyjęcie wycieczki Skautów Wodnych w Katowicach.
20. VIII. „ „ „ „ „ „
21. VIII. „ „ „ „ „ „

27. VIII. Zlot Harcerzy Polskich w Niemczech.
28. VIII. " "
3. IX. Przyjęcie Biskupów na stacji w Katowicach.
4. IX. Zjazd Młodzieży Polskiej Żeńskiej.
17. IX. Zjazd Hufcowych.
27. IX. Zebranie Z. O. Śl.
28. IX. Złożenie życzeń imieninowych P. Wojewodzie.
22. X. Zjazd Kom. Hufców Żeńskich.
23. X. Obchód 10-ciolecia Harc. w Cieszynie.
29. X. Pogrzeb śp. dha Konckiego.
1. XI. Zjazd Rady Naczelnej Harc.
2. XI. " "
11. XI. Zawody strzeleckie.
15. XI. Zebranie Z. O. Śl.
17. XII. Zebranie Z. O. Śl.
19. XII. Akademia Z. O. K. Z. w teatrze.

Rok 1933:

8. I. Gwiazdka harcerska w Bytomiu.
27. I. Zebranie Z. O. Śl.
29. I. Oplatek Z. O. Śl. w hotelu Savoy.
13. II. Konferencja w sprawie długu w Miejsk. Kasie Oszczędności.
22. II. Zebranie Z. O. Śl.

Sekretariat.

Sekretariat prowadził normalną pracę kancelaryjną, przygotowywał materiał na zebrania itd. Dane cyfrowe przedstawiają się następująco w okresie od 21. III. 32. — 31. I. 33 r.

Wpłynęło pism	582
Wysłano pism	382

Okólników wysłanych co kwartał do Kół Przyjaciół Harcerstwa w zestawieniu powyższem nie uwzględniono.

Znaczną trudnością jest brak sił do mechanicznych prac jak np. prowadzenia dziennika, oraz brak stałej stenotypistki. W warunkach obecnych pisma można było z tego powodu wysyłać jedynie raz na tydzień, gdyż więcej razy stenotypistka przychodzić nie mogła.

Ponadto wielkiem utrudnieniem jest brak odpowiedniej maszyny do pisanja.

W miesiącach letnich oraz jesiennych odbywały się raz na tydzień dyżury Sekretariatu w lokalu Zarządu Oddziału w domku Harcerek przy ul. Szafranka. Prócz tego ogniskował się w sekretarjacie szereg spraw, w zakres jego działalności nie wchodzących, przedewszystkiem zaś załatwiał sekretarz wszelkie sprawy prawne w związku z działalnością Z. O. pozostające, przygotowywał teksty umów, opinię w rozmaitych kwestiach prawnych itd.

Wydział Szkoły harcerskiej na Buczu.

Praca w wydziale tym podzielona była w sposób następujący:

1. Sprawy ogólne i dojazdy objęła dhna przewodn. Wanda Jordan-Łowińska.
2. Sprawę kontaktu z władzami oraz sprawy związane z długiem w Miejskiej Kasie Oszczędności, oraz w Okręgowym Urzędzie Ziemi skim objął Nacz. Dr. Zygmunt Robel.

3. Sprawy innych długów oraz sekretariat wydziału prowadził
Mgr. Wincenty Hein.

Ad 1. Odnośnie do punktu 1-go zaznaczyć należy, iż komendantem Stanicy Harcerskiej na Buczu, do dn. 31. VIII. był dh. hm. Szletyński, poczem komendantką została dhna hm. Józefina Łapińska, a to na podstawie umowy z Zarządem Oddziału Śląskiego jako właścicielem Bucza, któremu administracyjnie podlega. Ponieważ zaś Stanica harc. została oddana do użytkowania Głównym Kwaterom dla wyszkolenia instruktorów z całej Polski, przeto sprawy wyszkolenia należą do zakresu działalności Głównych Kwater.

W czasie od dn. 1. VI. do dn. 31. VIII. 32 r. odstąpił Zarząd Oddziału Bucze Główniej Kwaterze Żeńskiej a to celem zorganizowania Międzynarodowej Konferencji Żeńskiej.

Pozatem pragnąc odwdziżyć się społeczeństwu za pomoc przy budowie Szkoły Instruktorskiej urządzono w porozumieniu z Komitetem niesienia pomocy dla bezrobotnych szereg kolonji dla dzieci bezrobotnych.

Celem utrzymania kontaktu ze Stacją harcerską dojeżdżała dhna przewodnicząca na Bucze w ogólnej liczbie 16 razy w obecnym okresie sprawozdawczym.

Główną jednakże troską wydziału było zaspokojenie wierzycieli, którzy, jak na początku sprawozdania zaznaczono domagali się gwałtownie zwrotu ich należitości.

Z chwilą objęcia referatu Bucza stan zadłużenia przedstawiał się następująco:

Okręgowy Urząd Ziemski	34.428,— zł.
Miejska Kasa Oszczędności	84.986,— „
Inne długi	46.420,21 „

Głównem zatem zadaniem było:

1. Dojście do porozumienia z Miejską Kasą Oszczędności i uzyskania rozłożenia pożyczki na szereg lat oraz odpisania ewent. obniżenie odsetek.
2. Uregulowanie kwestji definitywnego przejęcia własności Bucza od Okręgowego Urzędu Ziemskiego.
3. Wreszcie uzyskanie pewnego moratorium ze strony drobniejszych wierzycieli i spłata ich w miarę możliwości.

Pierwsze dwa punkty przejął na siebie p. Nacz. Dr. Zygmunt Robel, który również występował nazewnątrż wobec władz we wszystkich sprawach dotyczących Bucza.

Celem uregulowania sprawy długu w Miejskiej Kasie Oszczędności, rozpoczęto pertraktacje z jej prezydjum.

Na pierwszej konferencji, na której z ramienia harcerstwa występowali p. Nacz. Dr. Robel oraz inż. Daniec wysunięto ze strony Z. O. propozycję skreślenia odsetek oraz rozłożenia pożyczki na 5 lat. Rokowania jednak do skutku nie doszły.

Po odbyciu szeregu rozmów Nacz. Dr. Robla z p. Wojewodą i prez. Kocurem odbyła się w dniu 13. II. 1933 druga konferencja w tej sprawie, w której z ramienia harcerstwa wzięli udział dhna przew. Jordan-Łowińska oraz Nacz. Robel. Postulaty harcerskie zostały życzliwie przez p. wice-marszałka Kędziora przyjęte, sprawa jednak nie została dotąd definitywnie uregulowana, a pertraktacje są w toku.

P. Nacz. Dr. Robel odbył kilka konferencji z Prezesem Okręgowego

Urzędu Ziemskiego, w wyniku których kwestja przepisania własności ośrodka Bucze na własność Zarządu Oddziału ma być w najbliższych miesiącach uregulowana.

Z. O. zwrócił się z prośbą do Ministerstwa Reform Rolnych o rozłożenie spłat ceny kupna na 30 lat.

Poza tem dzięki staraniom p. Nacz. Dr. Robla oraz dhny przew. Łowińskiej, Zarząd Oddziału uzyskał kilka subwencji z Przemysłu i od członków Rady Opiekunczej przy Z. O. Śl. w ogólnej kwocie 5.000 zł., które zużyte zostały na częściową spłatę długów Bucza.

Poczyniono wreszcie starania, by w budżecie Woj. Śląskiego wstawiono większą kwotę na spłatę długów Bucza. Ponieważ zaś p. Wojewoda oraz p. posłowie odnieśli się do tej sprawy b. przychylnie, można mieć nadzieję, iż starania te zostaną uwieńczone pomyślnym rezultatem.

Najprzykrzejszą ze wszystkich spraw „Bucza“ była sprawa drobnych wierzycieli. Nie wszystkie wierzytelności wynosiły drobne kwoty, wszyscy jednak czekali już od dwu lat na wyrównanie reszty należności i domagali się coraz to gwałtowniej ich spłaty.

W związku z tem dzięki poparciu p. Nacz. Dr. Kaufmanna przeprowadziła komisja złożona z pp. inż. Wydz. Robót Publ. rekolaudację prac wykonanych na Buczu, co umożliwiło ostateczne ustalenie pretensji firm. poczem przeprowadzono z głównymi wierzycielami pertraktacje, w wyniku których udało się groźbę procesów zażegnać, spłacając ich częściowo w miarę uzyskiwania funduszków. Konferencje z przedstawicielami firm odbył dh. Mgr. Hein.

Obraz spłat w okresie sprawozdawczym dokonanych daje następujące zestawienie:

	Stan zadłużenia z 31. XII. 1931	Splacono	Stan zadłużenia z 1. II. 1933
Fa. Kamień Bielsko	965,37	632,89	332,48
Korn Sp. Akc., Bielsko	9 276,40	2 747,94	6 528,46
Starke i Syn, Bielsko	17 836,15	6 946,20	10 889,95
Raszka J., Cieszyn	9 121,16	—	9 121,16
Szczeptański, Cieszyn	1 215,—	415,—	800,—
Hess Rudolf	520,25	300,—	220,25
Aufricht, Cieszyn	403,50	403,50	—
Schmeidler, Krzeszowice	1 272,—	400,—	872,—
Witoszek	55,—	55,—	—
Elektrownia Cieszyn	3 017,33	1 300,—	1 717,33
Szoldra J.	437,05	150,—	287,05
Lazar, Cieszyn	122,—	50,—	72,—
Wiedermann, Cieszyn	2 199,—	—	2 179,—
	46 420,21	13 400,53	32 919,68
	43 428,—		
Okręgowy Urząd Ziemski za parcelę	9 000,—	1 857,—	32 571,71
Splacono gotówką 6 673,50 zł			
Kom. Rekolaud. zmniejszyła należności o . . . 6 727,03 zł			
13 400,53 zł			

Podkreślić należy, iż spłata kwoty 6673,50 zł połączona była z uszczerbkiem dla obu Komend, gdyż pieniądze te mogły być przeznaczone na prace w Komendach.

Wydział Kół Przyjaciół Harcerstwa.

Praca w Kółach Przyjaciół Harcerstwa na terenie Oddziału Śląskiego przedstawia się następująco:

Kół, zgłoszonych w Z. O. Śl. jest 55, w tem 8 nowo założonych. 42 kół pracują czynnie, inne dają bardzo słabe wyniki swej pracy. W ub. r. zawieszono 5 Kół, które zupełnie nie pracowały i nie było widoków ożywienia ich pracy.

Poza oficjalnie zgłoszonymi, jest jeszcze dużo Kół o małej liczbie członków, które pomagają w pracy drużynom, lecz nie chcą się zarejestrować, by nie pokrywać kosztów opłaty rejestr.

Praca w Kółach dzieli się na dwa okresy. Pierwszy, to jest przygotowanie do akcji letniej i udzielenie pomocy drużynom na wyjazd do obozu. Panuje wtedy w kółach ożywiony ruch, zbiera się pieniądze drogą urządzania rozmaitych imprez i festynów, oraz wnosi się starania o subwencje do różnych instancji i władz. Drugi okres przypada na zimę, następuje wtedy większe zbliżenie się do pracy samej drużyny. Urządza się wspólnie z młodzieżą gwiazdki, opłatki, Mikołajki i t. p. Poza tem jest to okres sprawozdawczy: Kół urządzają wtedy Walne zebranie i przygotowują program na rok następny.

W ubiegłym roku sprawozdawczym niektóre Kół wykazały niezwykłą ruchliwość w zdobywaniu środków finansowych, tak, że umożliwiły drużynom, a nawet hufcom, w 100% wyjazd do obozów i zapewniły im należytą opiekę moralną. Nasz Zarząd w ub. roku posiadał bardzo skromne fundusze na akcję letnią, tak że pomoc, udzielona Komendom, była zbyt mała, aby mogła starczyć na drużyny, dlatego z uznaniem trzeba podkreślić tę pomoc finansową Kół, dzięki której mogły drużyny tak żywy wzięść udział w akcji letniej (patrz statystyka obozów letnich). Ale ta pomoc nie jest jeszcze wystarczająca, gdyż udzielają jej tylko niektóre Kół, jest zaś jeszcze spora ilość takich Kół, które wykazują minimalną działalność. Poza wpłacaniem małych składek i zdobyciu skromnej subwencji, Kół te nie dają drużynie nawet tej opieki moralnej, do której, jako członkowie współdziałający Z. H. P., są obowiązani. Tłómaczy się to w dużej mierze ciężkimi czasami przy wzrastającym ciągle bezrobociu i t. p.

Jeżeli chodzi o ogólną charakterystykę stosunku starszego społeczeństwa do Harcerstwa, to stwierdzić trzeba, że starsze społeczeństwo — chociaż okazuje dużą sympatię dla ruchu harcerskiego — nie umie jednak odpowiednio do niego podejść tak, aby mogło Harcerstwo uznać za swoją własną organizację, nie może się wczuć w istotę zainteresowań młodzieży, to też pomoc ze strony K. P. H., o ile na czele jego nie stoi prawdziwy przyjaciel harcerstwa, jest zawsze trochę powierzchowna i okazuje ono małe zainteresowanie przejawami życia całego Z. H. P.

Zdawałoby się, że rodzice harcerzy powinni stać najbliższymi Harcerstwa, tymczasem mniej się oni tym ruchem interesują, niż nauczyciele, czy ludzie, stojący na naczelnych stanowiskach w społeczeństwie. Rodzicom się zdaje, że rola ich kończy się na udzieleniu dziecku pozwolenia na należenie do Harcerstwa.

Zarząd Oddziału Śląskiego dąży jednak do ściślejszej współpracy Harcerstwa z rodzicami i dlatego zamierza w przyszłym roku zorganizować szereg odczytów propagandowych o treści popularnej, przeplatanych obrazkami z życia harcerskiego, celem zainteresowania szerszych mas społeczeństwa, a przedewszystkiem dołożyć starań, aby nie jak w ub. r. 8 nowych K. P. H. przybyło, ale żeby każdej drużynie na terenie Śląska zapewnić pomoc i oparcie moralne i finansowe za pośrednictwem K. P. H.

W roku sprawozdawczym celem zaznajomienia się z pracami Kół Przyjaciół Harcerstwa, Przewodnicząca Z. O. Śl. W. Jordan-Łowińska wyjeżdżała na Ważne Zebrania K. P. H., a nieraz na zwykłe posiedzenie Zarządu, o ile na czas wpłynęło zawiadomienie o zebraniu. Takich dojazdów w okresie sprawozdawczym odbyła 38, w tem wygłosiła 25 referatów o ideologii harcerstwa i współpracy starszego społeczeństwa z młodzieżą, oraz o celach i zadaniach K. P. H.

Przez Zarząd Oddziału Śląskiego zostały zwołane 2 zjazdy do Katowic:

1. Zjazd Prezesów K. P. H. i Opiekunów w okresie zimowym w sali Wydziału Pow. w Katowicach. Na porządku obrad były sprawozdania Komendy Chorągwi o akcji letniej i pracy drużyn, oraz referat przewodniczącej W. Jordan-Łowińskiej.

2. Zjazd samych Prezesów K. P. H. w okresie wiosennym w sali Dyrekcji Kolei w Katowicach, gdzie wygłoszono referat na temat akcji letniej i rozwinęto dyskusję nad sprawami aktualnymi, dotyczącymi organizacji obozów i kolonij letnich w Harcerstwie.

W obu zjazdach tylko połowa Kół była reprezentowana przez swoich delegatów. Ten brak poczucia łączności przez niebranie udziału w zjazdach, charakteryzuje słabe zainteresowanie się K. P. H. całością prac harcerskich.

Rok rocznie, jak to już weszło w tradycję, Zarząd Oddziału Śl. urządza z końcem stycznia opłatek harcerski celem zaznajomienia wszystkich Prezesów K. P. H. z kierownikami pracy harcerskiej na Śląsku, poatem bywają na nim obecni wszyscy członkowie Z. O. Śl. Sądu Honorowego, Komisji Rewizyjnej, oraz członkowie Rady Opiekuńczej przy Zarządzie Oddziału Śląskiego. Biorą udział również przedstawiciele władz Państwowych i Samorządowych. Uroczystość ta ma charakter towarzyski, dla tego proszeni są imiennie tylko Prezesi K. P. H.

Podobny Opłatek odbył się i w roku sprawozdawczym, jednak bardzo mało Prezesów KPH. brało w nim udział, chociaż w pierwszym rzędzie dla nich był on organizowany.

Kolonja dzieci rodzin bezrobotnych na Buczu.

Zarząd Oddz. Śl. wydał w sprawach K. P. H. w ciągu roku 2 okólniki. Zatwierdzanie Zarządów K. P. H. załatwia przez pismennie przesłane nominacje.

Mianowania opiekunów drużyn, jak również lekarzy przysyłał Z. O. Śl. pismennie, na adres osobisty zainteresowanego, z równoczesnym zawiadomieniem Komendy Chorągwi, która ogłaszała je w swoich rozkazach do drużyn.

Celem propagandy zostały wysyłane do prasy krótkie komunikaty o Walnych Zjazdach KPH. i ważniejszych wizytacjach, dokonanych przez Z. O. Również w komunikatach radiowych były ogłaszane wiadomości z działalności KPH. Zarząd Oddziału Śląskiego w jednym z okólników polecił, aby każde Koło starało się przynajmniej raz w roku podać do radia notatkę z swej działalności, lecz niestety bardzo mało Kół docenia ten czynnik propagandowy i zaledwie kilka nadesłało odnośne materiały.

W obecnym roku, w dalszej pracy wśród KPH., Z. O. postanawia silniej rozwinąć propagandę, nie tylko aby utrzymać naszych członków współdziałających, zrzeszonych w K. P. H., ale żeby zdobyć nowych członków, co ze względu na obecne warunki będzie jednak rzeczą trudną.

Zarząd Oddziału Śl. wierzy jednak, że przy wspólnych wysiłkach naszych przyjaciół, opartych o solidną pracę samych drużyn i hufców harcerskich, wszelkie trudności finansowe zdoła pokonać i zapewnić naszemu Harcerstwu pomyślny dalszy rozwój.

Spis Kół Przyjaciół Harcerstwa.

1. **Katowice** — Prezes Gustaw ROKITA, Katowice, ul. Mickiewicza 19.
2. **Katowice** — Prezes Dr. WILIMOWSKI, Katowice, ul. 3-go Maja.
3. **Katowice** — Prezes Olga REGOROWICZOWA, Katowice, ul. J. Ligonia.
4. **Katowice-Brynów** — Prezes inż. CIEŚLA Józef, Katowice-Brynów, Dyr. Kop. Wujtek.
5. **Brzeziny** — Prezes Stefan MACZKOWSKI, Brzeziny, Warszawska.
6. **Bielsko** — Prezes inż. MARKIEWICZ, Bielsko, Szkoła Przemysłowa.
7. **Bielszowice** — Prezes Dyr. inż. Jerzy FOIGT, Bielszowice, Dyr. Kop.
8. **Cieszyn** — Prezes W. BANDURA, Cieszyn, ul. Solna 6, m. 12.
9. **Chebie** — Prezes Naczeln. Stacji LATASZ, Chebie, Stacja Kolejowa.
10. **Chorzów** — Prezes Dym. Pańsiw. Zwi. Aizot.
11. **Chropaczów** — Prezes Naczeln. Gm. Jan PRZYBYŁA, Chropaczów, Urząd Gminny.
12. **Dziedzice** — Prezes Naczeln. Stacji MIDOWICZ, Dziedzice, Stacja Kolejowa.
13. **Godula** — Prezes Ignacy GRYŚKA, Urząd Gminny w Goduli.
14. **W. Hajduki** — Prezes Naczeln. Gminy Karol GRZESIK, W. Hajduki, Urząd Gminny.
15. **Janów - Nikiszowiec** — Prezes inż. Franciszek JOPEK, Janów, ulica Górna 19.
16. **Król. Huta** — Prezes inż. DROZDOWSKA, Król. Huta, Katowicka 12.
17. **Katowice** — Prezes Marian KOZŁOWSKI, K. P. H. przy Gimn. Mat., ul. Jagiellońska.

18. **Król. Huta** — Prezes Prez. m. SPALTENSTEIN, Król. Huta, magistrat.
19. **Król. Huta** — Prezes N. HARASIEWICZOWA, Król. Huta, Gimnazjum 13.
20. **Król. Huta** — Prezes p. NIEPOKOJCZYCKA, Król. Huta, Gimn. Klas.
21. **Kaurów** — Prezes Dyr. Inż. Eug. JANUSZEWSKI, Kaurów, Dyr. Kóp.
22. **Ligota Kat.** — Prezes Dyr. Suszyński, Ligota-Kat.
23. **Lubliniec** — Prezes Ks. Jan SZYMAŁA, Lubliniec, Burza Szkolna.
24. **Lipiny** — Prezes Naczeln. Gminy LAZAR, Lipiny, Urząd Gminny.
25. **Łagiewniki** — Kierownictwo Szkoły Powszechnej.
26. **Mała Dąbrówka** — Prezes Ignacy WITTMANN, Kupiec, M. Dąbrówka, ul. Piłsudskiego 12.
27. **Michałkowice** — Prezes Dyr. Inż. KRAJEWSKI, Michałkowice, Dyr. Kopalni.
28. **Mikołów** — Prezes Insp. Szkolny WRÓBLEWSKI, Mikołów, P. U. S.
29. **Mysłowice** — Prezes K. P. H. przy Seminarjum w Mysłowicach.
30. **Niwka** — Prezes Ks. Dziekan GOLLA, Niwka, poczta Modrzejów.
31. **Nowa Wieś** — Prezes Mgr. Eug. BALICKI, Nowa Wieś, Sem. Naucz. Żeńskie.
32. **Nowy Bytom** — Prezes Inż. MŁODZIANOWSKI, Nowy Bytom, Dyr. Kopalni.
33. **Niedobczyce** — Prezes Dyr. Inż. HARDT, Niedobczyce, Kóp. „Römer“.
34. **Obszary** — Prezes Dyr. Inż. Wacław SZYMAŃSKI, Dyr. K. „Emma“.
35. **Orzegów** — Prezes Franciszek BIAŁKA, Orzegów, ul. Bytomskiej 48.
36. **W. Piekary** — Prezes Ks. PUCHER, W. Piekary, probostwo.
37. **Piotrowice** — Prezes Dn. KUSSY, Piotrowice.
38. **Pszczyna** — Prezes Prof. Józef GRZYBOWSKI, Pszczyna, Państw. Gimnazjum Męskie.
39. **Szopienice** — Prezes Tadeusz MAZEPA, ul. Szkolna 1.
40. **Rybnik** — Prezes Starosta WYGŁĘDA Jan, Starostwo.
41. **Rybnik** — Prezes Dyr. KONDZIELOWA Franciszka, Gimn. Męskie.
42. **Rydułtowy** — Prezes Kier. szkoły w Rydułtowach.
43. **Siemianowice** — Prezes Burmistrz POPEK, Siemianowice, Urz. Gm.
44. **Siemianowice** — Prezes K. P. H. przy Druż. Męskiej, Siemianowice, Gimnazjum Męskie.
45. **Sucha Góra** — Prezes Kier. szkoły KUPIŃSKI, szkoła.
46. **Świętochłowice** — Prezes Starosta Dn. Tadeusz SZALIŃSKI, Starostwo.
47. **Tam. Góry na ręce:** WALÓWNA, ul. Krakowska 16.
48. **Tychy** — Prezes WYDRA, szkoła w Tychach.
49. **W. Dąbrówka** — Prezes Naczelnik Okręg. Piotr SZYMONEK, Urząd Gminny.
50. **Wodzisław** — Prezes Insp. szkolny W. LINCA, P. U. S.
51. **Zgoda** — Prezes Inż. Stefan STYLIŃSKI, Zgoda, huta.
52. **Wetnów** — Prezes Inż. JAŚKIEWICZ, huta Hohentlohego.
53. **Załęże** — Prezes Inż. WENDT, Załęże, kóp. Kleofas.

Duszpasterstwo.

Duszpasterstwo wzięło udział w propagowaniu idei harcerskiej wśród społeczeństwa i pogłębianiu jej wśród szeregów harcerskich. W tym celu odbył kapelan oddziału wizytacje duszpasterskie w następujących hufcach i środowiskach harcerskich: Cieszyn, Mikołów, Bielsko, Rybnik, Lubliniec, Bielszowice, Wodzisław, Michałkowice i Pszczyna. Wszędzie wygłosił przy tej sposobności wykład na temat „Ideologia harcerska“ i odbył konferencję ze starszyzną harcerską na temat aktualnych zagadnień.

W terenie pracowali jako kapelani środowisk harcerskich następujący księża:

Katowice: ks. Stanisław Sinkowski, proboszcz parafii wojskowej,
Mikołów: Ks. Karol Kałuża, profesor gimnazjum,
Bielsko: ks. Antoni Miodoński, proboszcz parafii wojskowej,
Cieszyn: ks. Konstantyn Poglódek, proboszcz parafii wojskowej,
Knurów: ks. Alojzy Kozierek, proboszcz,
Świętochłowice: ks. Jerzy Łokay, wikary,
Lubliniec: ks. Jan Szymała, proboszcz parafii wojskowej,
Nowa Wieś i Nowy Bytom: ks. Dr. Walery Jasiński, profesor seminarjum,
Ruda: ks. Adolf Gawłowski, profesor gimnazjum,
Wodzisław: ks. Leopold Wolff, wikary,
Bielszowice: ks. Teofil Szczerbowski, wikary,
Michałkowice—Bytków: ks. Józef Wojtynek, wikary,
Mysłowice: ks. Józef Liszka, dyrektor zakładu OO. Salezjanów,
Królewska Huta: ks. Paweł Kitta, wikary przy par. św. Barbary,
Rybnik: ks. Dr. Stanisław Drobny, dyrektor zakładu misyjnego, jako kapelan hufca,
Rybnik: ks. Adamczak Franciszek, profesor gimnazjum,
Siemianowice: ks. Henryk Czorny, profesor gimnazjum.

Wydział obózów i wycieczek.

W roku sprowadzawczym akcja obozów i wycieczek wykazuje dalszy rozwój. — Mimo nielicznych środków, jakich Zarząd Oddziału mógł udzielić obu komendom na przeprowadzenie planów w tej gałęzi pracy harcerskiej, ilość obozów i kursów tak w harcerstwie żeńskim jak i męskim znacznie wzrosła. W harcerstwie męskim wzrost ten w porównaniu z rokiem ubiegłym wyniósł przeszło 8000 harcerzochów i wyraża się cyfrą 29 005 harcerzochów. — Bardzo pięknie rozwinęła się również akcja obozów zimowych, których w tym roku na terenie harcerstwa męskiego było 5.

Wysiłki Zarządu Oddziału skierowane były w stronę wyszukiwania pomocy materialnej, wyszukiwania terenów, wizytacji obozów, a szczególnie w kierunku zainteresowania Kół Przyjaciół Harcerstwa. Na zjazdach opiekunów i K. P. H. poświęcone były akcji tej specjalne referaty, oprócz tego referenci Zarządu Oddziału na zebraniach Kół Przyjaciół Harc., a zwłaszcza przewodnicząca Z. O. propagowali wagę akcji obozowej. — To też pomoc finansowa ze strony nieludnych Kół Przyjaciół Harc. była wydatniejsza w tym roku, niż w latach ubiegłych. Na wyróżnienie zasługujące w tej pracy Centralne Koło w Królewickiej Hucie.

Wizytacji kilkunastu obozów dokonała osobiście przewodnicząca Zarządu Oddziału w następujących miejscowościach: Bucze, Mszana, Piwniczna, Polina, Biecz, Gładczyn i Druja. Część obozów wizytowana była przez władze naczelne Z. H. P. Dalej obozy zwiedzali również: z władz wojskowych dowódca 23 dyw. p. Generał Zając, poza tem: pp. starostowie, członkowie Zarządów K. P. H. i inni.

Rozmiary akcji obozowej ilustrują następujące cyfry:

Chorągiew	Obozów	I l o ś ć		
		uczestników w obozach	Proc. w stosunku do ogólnej liczby harcerzy	harcerzodni
Żeńska . . .	26	760	24 %	12 934
Męska . . .	103	1894	41 %	29 005

Obozy drużyn śląskich urządzone były na terenie całej Polski. Najwięcej obozów rozbito na Podkarpaciu. Charakterystycznym a dodatnim jest objaw, że urządzone były obozy o różnych typach i tak: obozy podmiotami, poddłachem, wędrownie, zuchowe, woldnie, obozy P. W., następnie kursy: poddłachomistrzowskie, dla drużynowych, nauczycielskie, woldzów zuchowych, techniczne, obozowników, morskich, dobiejstwa szybowcowego i narciarskie.

Minister W. R. i O. P. J. Jędrzejewicz w towarzystwie Przewodniczącego Związku, dr. M. Grażyńskiego, przygląda się ćwiczeniom harcerzek na Buczu.

Wydział Propagandy.

W okresie sprawozd. odbyło się na Śląsku kilka imprez będących najlepszą propagandą idei hancerskiej, służących zarazem do umocnienia tej idei w łonie samego harcerstwa, były niemi Międzynarodowa Konferencja Żeńska oraz przyjęcie Wycieczki Skautów Wodnych.

W związku z tem pojawiło się w prasie miejscowej zwłaszcza w „Pol-sce Zachodniej“, „Polonii“, „Katoliku“, „Kurierze Śląskim“ szereg artyku-łów o harcerstwie. Gazety te zaznaczyć należy, zawsze bardzo chętnie zamieszczały wszelkie komunikaty i artykuły o życiu harcerstwa.

Wygłaszano wreszcie dzięki poparciu Dyrekcji Polskiego Radja w Katowicach stałe komunikaty harcerskie.

„Na Tropie“.

Z rokiem 1932-gim „Na Tropie“ zakończyło pierwszy pięcioletni okres swojej działalności, której wyniki pokrótce przedstawiają się następująco:

W roku 1928 wyszło 9 zeszytów pisma, zawierających razem 222 strony i 246 ilustracji. W następnym roku ukazało się tylko 6 zeszytów pisma o 124 stronach i 119 ilustracjach, ale natomiast „Na Tropie“ rozeszło do wszystkich prenumeratorów specjalny dodatek „Jamboree“, zawierający 28 stron i 71 ilustracji. Rok 1930 przyniósł zpowrotem 9 zeszytów o 152 stronach i 129 ilustracjach, oraz jednej ilustracyjnej wkładce przyrodniczej. W lutym 1931 r. „Na Tropie“ przemieniło się na dwutygodnik, uważając, że miesięcznik zbyt rzadko dostaje się do rąk czytelnika, aby utrzymać jego zainteresowanie pismem w stałym napięciu. W roku tym ukazało się więc już 19 numerów, o 216 stronach, 268 ilustracjach i 4 wkładkach przyrodniczych. Wreszcie rok 1932 przyniósł pełnych 20 numerów zawierających 240 stron i 305 ilustracji.

Cyfry te mówią same za siebie. Widać z nich, że w roku 1929 pismo przeszło złe chwile, które jednak szybko przezwyciężyło i odtąd stało i systematycznie rozwija się, przynosząc coraz to więcej stron i więcej ilustracji.

Treści pisma nie da się tak ściśle i tak zwięźle zobrazować. Poprzestać tu trzeba na kilku ledwie punktach, na których „Na Tropie“ kładło zawsze silny nacisk: W swoich gawędach pismo poruszało zawsze zagadnienia, mające istotne znaczenie dla intelektualnego życia młodzieży, dbając szczególnie o ich aktualność. „Na Tropie“ poświęciło wiele wysiłków, uwieńczonych powodzeniem, aby dać młodzieży możliwość zapoznania się bezpośredniego z opiniami osobistości stojących na czele Związku. Dbało ono, aby jego czytelnik miał zawsze najświeższe wiadomości z życia Harcerstwa w kraju i zagranicą i na tem polu stało się niezaprzeczenie bezkonkurencyjnym, jak zresztą i na polu propagandy idei współzycia międzynarodowego, co realizowało przede wszystkim przez ogłaszanie oryginalnych korespondencji zagranicznych, otrzymywanych ze wszystkich stron świata. „Na Tropie“ dostarczało zawsze obfitego materiału technicznego i praktycznego i wielkie znaczenie przykładło do dobrej powieści, uzyskując współpracę najwybitniejszych w dziedzinie literatury dla młodzieży piór polskich.

„Na Tropie“ było też pionierem dwóch kierunków pracy harcerskiej, które dziś cieszą się pełnym i pięknym rozkwitem. Udzieliło ono swoich łamów sprawom zuchowym i wodnym, stwarzając nawet osobne odnośne działy.

„Na Tropie“ nie poprzestało zresztą na pracy nad samem sobą: rozwinięło ono również działalność wydawniczą, obejmującą inne pisma i książki. Biorąc rzeczy chronologicznie wymienić tu trzeba następujące wydawnictwa:

W roku 1929 „Na Tropie“ wydało specjalny dodatek pt. „Jamboree“. Na Złocie Sakutów Słowiańskich w Pradze w r. 1931 ukazuje się 5 specjalnych numerów „Na Tropie“ jako pisma Wyprawy Polskiej.

W tym samym roku ukazuje się, wydana nakładem „Na Tropie“ artystyczna książeczka pt. „Bucze“, poświęcona Stanicy Harcerskiej na Buczu.

Rok 1932 przynosi już obfity dorobek wydawniczy. Tak więc od lutego zaczyna wychodzić pismo Wydziału Drużyn Szkół Powszechnych G. K. H. pt. „Zastępowy“, zlecone „Na Tropie“ przez Naczelnika G. K. H. Z końcem marca „Na Tropie“ wypuszcza na rynek „Antka Cwaniaka“, A. Kamińskiego, książkę, która jest dziś jedną z najpopularniejszych w Harcerstwie. W kwietniu ukazuje się broszurka, poświęcona twórcy skautingu, lordowi Baden Powellowi, która została dołączona do numeru i rozesłana wszystkim prenumeratorom „Na Tropie“.

Dalej „Na Tropie“ wydaje z polecenia Komitetu Przygotowań Konferencji Światowej Skautek dwie propagandowe książeczki w języku francuskim, a to: „VII Światowa Konferencja Skautek na Buczu“ i „Praca polskich harcerzek“. Wreszcie z końcem roku ukazuje się nakładem „Na Tropie“ zasadniczy podręcznik pracy zuchowej żeńskiej pt.: „W gromadzie zuchów“ zredagowany przez dhnę J. Zwolakowską oraz życiorys pułk. Lisa-Kuli pt.: „Oficer Rzeczypospolitej“, który oby rozpoczął biblioteczkę z harcerskiego punktu widzenia ujętych życiorysów patronów drużyn.

„Na Tropie“, osiągnąwszy w grudniu 1932 r. najwyższą ilość prenumeratów, jest dziś najbardziej rozpowszechnionym w harcerstwie pismem, uznane jest również powszechnie za najbardziej fachową i najbardziej tanią wydawnictwem. Śląsk może być dumny, że słowo drukowane na jego terenie, rozchodzi się dziś do najmniejszych zakątków Polski, pobudzając serca harcerskie idąc szybszym biegiem, wzmagając pracę harcerską i dając jej właściwe podstawy.

Komisje.

Prócz prac prowadzonych w wydziałach utworzył Zarząd Oddziału komisję celem zorganizowania przyjęcia wycieczki skautów wodnych na Śląsku, na czele której stanął dh. Mgr. Hein.

Dzięki współdziałaniu dhny przew. Jordan-Łowińskiej utworzył się Komitet przyjęcia Wycieczki Międzynarodowego Zlotu Skautów Wodnych, którego protektorat objęli łaskawie Wojewoda Dr. Michał Grażyński oraz P. Marszałek Sejmu Śląskiego Dr. Konstanty Wolny. Prezesem Komitetu Honorowego był Gen. Dyr. Ciszewski.

Przyjazd gości nastąpił dnia 19. VIII. 1932. Na spotkanie ich wyjechała do Krakowa delegacja harcerska, która wręczyła gościom koperty z programem przyjęcia, tłumaczonym na język każdej narodowości, kokardę oznaczającą przynależność do grupy wycieczkowej oraz upominki w formie widokówek.

Po przywitaniu na dworcu odbyła się na cześć gości kolacja wydana przez Magistrat miasta Katowic.

Dnia 20. VIII. zwiedzili goście w godzinach rannych w 3 grupach zakłady przemysłowe, Skarbofermu, Gieschego oraz Hohenlohego.

W godzinach zaś popołudniowych gmach Sejmu Śląskiego oraz Śląskie Zakłady Techniczne, następnie zaś Gimnazjum Handlowe w Królewskiej Hucie, poczem przyjęci byli kolacją, wydaną przez Magistrat miasta Królewskiej Huty.

Dnia 21. II. wyjechali autobusem na Śląsk Cieszyński, gdzie podejmował ich wyłącznie Zarząd Oddziału. Po zwiedzeniu Zamku P. Prezydenta Rzplitej odbyło się przyjęcie w Stanicy harc. wydane przez Zarząd Oddziału na cześć gości, poczem po ognisku harc. zaszczyconem obecnością p. Wojewody nastąpiło rozwiązanie wycieczki.

W przyjęciu wzięło udział 27 Węgrów, 16 Francuzów, 2 Czechów i jeden Rumun.

Poócz tego podejmowano 9 uczestników z Komendy Złotu, 6 druhen Komendy Chorągwi Żeńskiej oraz 5 druhow z Komendy Chorągwi Męskiej.

Zarząd Oddziału Śląskiego pozwala sobie na tem miejscu jaknajgoręcej podziękować wszystkim, którzy przyczynili się do przyjęcia wycieczki, a więc przede wszystkim PP. Gen. Dyr. A. Cieszewskiemu, Brookowski, Gen. Dyr. Krasnodebskiemu, Cybulskiemu, Sznape, Grodzieckiemu, Szeferowi oraz Przybylskiemu, p. Prezyd. Dr. Kocurowi, oraz Dr. Spaltensteinowi, p. wiceprez. Kolei inż. Żmurce oraz p. insp. Żółtaszkowi.

W związku z dążeniem do usamodzielnienia się finansowego Zarządu Oddziału utworzono na wniosek p. Nacz. Dr. Robla, komisję, która miała się zająć wybiciem pocztówek z fotografią Bucza.

Kartek tych wybito 10.000 sztuk, z czego rozsprzedano dotychczas 5.000 sztuk.

W okresie letnim akcja zostanie wznowiona.

Program Prac Zarządu.

Program prac na rok najbliższy ma na celu ustalenie wyników dotychczasowych. Program ten zakresłony jest od lat kilku przez życie samo i nie dużo w nim zmienić można, jeśli chodzi o główne zarzysy.

Na pierwszy plan wysuwa się znów kwestja Bucza, kwestja prawnego przejęcia jego własności, spłaty długów, dalszej rozbudowy.

Zagadnieniem drugim jest ścisłejsze związanie się ze społeczeństwem zwłaszcza na terenie K. P. H.

Oparcie bowiem materialne i moralne harcerstwa o starsze społeczeństwo bardzo ważną odgrywa rolę, zwłaszcza w czasach obecnego kryzysu.

Zagadnieniem trzeciem ogólnem jest koordynacja i intensyfikacja prac w łonie harcerstwa. Jeśli zaś chodzi o prace konkretne w najbliższej przyszłości rysujące się, należą do nich:

1. Przygotowanie i przyjęcie Walnego Zjazdu, który pierwszy raz odbędzie się na tut. terenie.
2. Reorganizacja komisji dostaw w kierunku uzyskania stałego źródła dochodów.
3. Udział i pomoc Komendzie Męskiej w organizacji wyprawy na IV Jamboree na Węgrzech.
4. Zdobycie odpowiedniego lokalu dla Z. O. Śl. i Komendy Chorągwi Męskiej w Katowicach.
5. Szersza propaganda wśród społeczeństwa i zdobycie nowych przyjaciół dla harcerstwa.
6. Tworzenie w dalszym ciągu należytej opieki nad harcerstwem w ramach K. P. H.

Protokół

Komisji Rewizyjnej Oddziału Śląskiego Związku Harcerstwa Polskiego.

Komisja na posiedzeniach odbytych w dniach 21 i 24. lutego oraz 1 marca 1933 r. przeprowadziła badania ksiąg i dowodów rachunkowych Zarządu Oddziału Śląskiego, Chorągwi Harcerzy i Chorągwi Harcerek — za czas od 1 września 1931 r. do 31 grudnia 1932 r.

Komisja stwierdziła zgodność wszystkich pozycji bilansów z książkami, jak również zgodność wszystkich zaszłości dochodowych i rozchodowych z dotyczącymi dowodami — z wyjątkiem rozrachunku budowy szkoły Instruktorskiej w Buczu. Według oświadczenia Skarbnika Zarządu Oddz. Śl. sprawa rozrachunku z budowy Stancji Harcerskiej na Buczu znajduje się w merytorycznem badaniu w Urzędzie Województwa Śląskiego i zostanie po ustaleniu rzeczywistych kosztów budowy definitywnie załatwiona w roku bieżącym.

Komisja Rewizyjna stawia wniosek na udzielenie absolutorjum Zarządowi Oddziału Śląskiego Związku Harcerstwa Polskiego w Katowicach.

Katowice, dnia 1 marca 1933 r.

Komisja Rewizyjna:

Przewodniczący: (—) Dyr. Stanisław Jeziorowski.

Członkowie: Jan Kłoda, Józef Cofała.

Zestawienie sum obrotowych.

Wyszczególnienie	Sumy obrotowe		Salda	
	Winien	Ma	Winien	Ma
Kasa	11 023,46	9 593,16	1 430,30	—
P. K. O. 304 169 . .	36 877,05	33 493,17	3 383,88	—
Bank Gospod. Kraj. .	12 390,16	8 329,16	4 061,—	—
% i prowizja	203,48	898,87	—	695,39
Opłaty organizac. . .	160,—	1 329,47	—	1 169,47
Subwencje	—	10 000,—	—	10 000,—
Wydatki zw.	7 179,64	1 067,18	6 112,46	—
Stanica Harc. Bucze .	23 327,14	3 000,—	20 327,14	—
Śl. Chorąg. Harcerzy .	6 803,—	2 063,—	4 740,—	—
Śl. Chorąg. Harcerek .	6 672,—	45,—	6 626,—	—
Różne dochody własne	2 832,—	35 134,01	—	32 302,01
i fundusz				
Ruchomości i n eruch.	21 048,63	1 832,90	19 215,73	—
Dłużnicy i Wierzyciele	14 340,72	8 425,75	5 914,97	—
Fundusz Budowy . . .	—	12 280,—	—	12 280,—
Szkoły Instr.	—	15 616,—	—	15 616,—
Miejska Kasa Oszczędn.	—	49 687,41	—	—
Różne	49 938,80		251,39	—
	192 796,08	192 796,08	72 062,87	72 628,87

Skarbnik

(—) Otton Tomala

Przewodnicząca Zarządu Oddziału

(—) Jordan-Łowińska

Komisja Rewizyjna

Dyr. Stanisław Jeziorowski

Jan Kłoda

Józef Cofała

Sprawozdanie kasowe Zarządu Oddziału Śląskiego Związku Harcerstwa Polskiego

za czas od 1 IX. 1931 do 31 XII. 1932 r.

R-k Bilansu po dzień 31 XII. 1932 r.

Wyszczególnienie	Aktywa	Pasywa
Kasa	1 430,30	
P. K. O. 304 169	3 383,88	
Bank Gospod. Krajowego	4 061,—	
Ruchomości i nieruchomości		
maj. „Bucze“ 10 857,—		
inwentarz 8 358,73	19 215,73	
Dłużnicy	6 165,78	
Dłużnicy z r-ku Rożni	251,39	
Wierzyciele		250,81
Miejska Kasa Oszczędności		15 616,—
Czysty majątek		18 641,27
	34 508,08	34 508,08

Rachunek Funduszków.

Wyszczególnienie	Winien	Ma
R-k		695,39
% i prowizja		1 169,47
Opłaty organizacyjne		
Subwencje: Wojew. 9000,—		10 000,—
Samorząd. 1000,—		
Wydatki	6 112,46	
Stacja Harcerska Bucze	20 327,14	
Śląska Chorągiew Harcerzy	4 740,—	
Śląska Chorągiew Hercerek	6 626,—	
Różne dochody własne — Fundusz		
Fundusz 30 944,47		32 302,01
Różne doch. 1 357,54		
Fundusz Budowy Szkoły Instruktorskiej		12 280,—
Nadwyżka bilansowa	18 641,27	
	56 446,87	56 446,87

Specyfikacja do R-ku Stanicy Harcerskiej Bucze.

1. Należności firm za budowę Szkoły:

„Kamień“ Bielsko	900,— zł.	
Schmeidler Krzeszowice	400,— „	1.300,— zł.
Kamień Bielsko	600,— „	
Schmeidler Krzeszowice	400,— „	
Elektrownia Cieszyn	1.300,— „	
Starke i Syn Bielsko	3.000,— „	
Szoldra J. Górki W.	150,— „	
Witoszek Skoczów	55,— „	
Lazar, Cieszyn	50,— „	5.555,— „

2. Budowa wodociągu na Buczu

4.500,— „

3. Należności firm za towary na obozy dla Stanicy:

Pawlik skład żel. Skoczów	40,70 zł.	
Kamiński, piekarz, Skoczów	250,— „	
Pawlik, rzeźnik, Skoczów	410,— „	
Draßina, Skoczów	700,— „	
Pszczołka, Górki W.	1.100,— „	2.500,70 „

4. Inwentarz i materiały dla Bucza

750,— „

5. Koks dla Bucza

508,99 „

6. Ubezpieczenie Bucza

588 69 „

7. Podatek gruntowy

223,76 „

8. Subwencja na administrację dla Bucza

4400,— „

Razem: 20.327,14

Specyfikacja R-ku Wydatków:

Materiały biurowe	149,85 zł.
Druki	531,01 „
Portorja	367,20 „
Maszynistka	86,85 „
Telefon	522,28 „
Wizytacje i objazdy	1.614,17 „
Imprezy	1.506,37 „
Fotografie	28,50 „
Plany Bucza	125,— „
Utrzymanie lokalu konserw. inwent.	53,10 „
Rejestracja Oddziału Śl. Z. H. P.	56,50 „
K. D. H. likwidacja zaległości	665,70 „
73 pp. Król. Huta za zniszczony sprzęt obozowy	255,93 „
Subwencja dla drużyny	150,— „

Razem 6.112,46 zł.

Sprawozdanie Śląskiej Komendy Chorągwi Harcerek za rok 1932.

Sprawozdanie niniejsze obejmuje okres pracy Komendy Chorągwi za czas od 1 stycznia 1932 r. do lutego 1933 r.

Skład Komendy Chorągwi jest następujący:

Komendantka Chor. i Kier. W-łu Kształc. Starsz.	E. Węglarzówna hm.
Przyboczna Komendantki i Kier. W-łu Obozów	Z. Tworkowska hm.
Kier. W-łu Skarbowego	M. Siwoniówna hm.
„ „ Osobowego	O. Kordecka hm.
„ „ Zuchów	H. Durkałcówna hm.
„ „ Pracy Społecznej	
„ „ Propagandy	O. Grzbielowa hm.
„ „ Przysp. do Obrony Kraju	K. Plutówna hm.
„ „ Wych. Fiz.	M. Grabska hm.
Członek Komendy, Sekretarka	K. Bielowa dział. h.
„	M. Krynicka hm.
„	M. Kapiszewska hm.
„	Cz. Jakubcówna hm.

Kalendarzyk ważniejszych prac Komendy Chorągwi:

- 1—3 II — kurs dla kierowniczek zuchów w Buczu,
- 22 II — Akademia, propagująca braterstwo skautowe w Katowicach,
- 5 V — odprawa drużynowych,
- 3 VI — zebranie instruktorek dla omówienia konferencji Światowej,
- 10 VI — zebranie kierowniczek obozów i kolonii,
- 3—25 VII — obóz dla drużynowych,
- 6—14 VIII — udział w Konferencji Światowej,
- 17 IX — utworzenie zastępu instruktorskiego Chorągwi,
- 23 X — odprawa drużynowych,
- 27 XI — kurs dla kierowniczek pracy zuchwałej w Bielsku,
- 3—15 I — kurs dla nauczycielek w Buczu.

Regularnie raz w miesiącu odbywały się odprawy hufcowych i dwa razy w miesiącu zebrania Komendy Chorągwi.

Wydział Kształcenia Starszyny.

Z prac nad kształceniem starszyny, które w ub. r. podjęła Komenda Chorągwi, wymienić należy przede wszystkim zespolenie działalności hufcowych, które odtąd spełniają nie tylko funkcje administracyjne, ale są trwałym ogniwem w systematycznej akcji podnoszenia poziomu starszyny harcerskiej.

Praktycznie wyglądało to w ten sposób, że hufcowe zjeżdżały się regularnie raz w miesiącu na odprawy, organizowane przez Komendę. Na odprawach tych korzystały z planowo przygotowanych wiadomości i wskazówek, z których korzystały w swej pracy w hufcach, polegającej z kolei na przeprowadzaniu regularnych odpraw drużynowych na swoim terenie. Zebrania te były poświęcane nietylko sprawom hiejącym, ile sprawom metodycznym. Ten system przyniósł jaknajlepsze rezultaty i przyczynił się do istotnego podniesienia pracy w drużynach. Poprzedni system kursów centralnych w Katowicach trzeba było zarzucić, gdyż, wobec zmienionych warunków finansowych, drużynowe nie były w stanie często przyjeżdżać do Katowic.

Drużynowe w małych zespołach, w ramach swych hufców, pracowały nad uzyskaniem wyższych stopni i sprawności harcerskich, to też na obóz drużynowych przyjechały przeważnie dostatecznie przygotowane.

Liczba drużynowych po próbie wzrosła w okresie sprawozdawczym z 18 na 45. Wobec 69 drużyn, z którą Komenda Chorągwi Śląskiej rozpoczęła rok 1932 cyfra ta stanowi pokaźną zdobycz, tembardziej, że posiadanie próby na drużynową oznacza opanowanie dużego materiału metodycznego, technicznego i organizacyjnego, przebyty obóz dla drużynowych oraz praktykę na stanowisku kierowniczym. Obecnie jednak, gdy na 1 stycznia 1933 r. ilość drużyn wzrosła do 132 — cyfra ta znów zmalała do $\frac{1}{4}$ całej ilości drużyn. Prócz dalszej pracy nad sobą w hufcach i na obozach letnich, drużynowe mają w tym roku możliwość dalszego kształcenia się podczas zimy w Szkole Instruktorskiej na Buczu, o czem mowa będzie niżej.

Rozumiejąc konieczność stałego uzupełnienia swych wiadomości i korzystania z wspólnych doświadczeń z pracy, grono instruktoerek Chorągwi utworzyło zastęp instruktorski „Wichry“, który ma na celu przez specjalny plan pracy i przy odpowiedniej atmosferze zespalać starszyznę, pobudzać jej inicjatywę i pomóc jej w kontynuowaniu pracy nad sobą. Praca nad charakterem w myśl uchwalonych na zbiórkach haseł, samokształcenie intelektualne oraz zdobywanie stopni harcerskich, oto wytyczne programu „Wichrów“, które zjeżdżają się na zbiórki coraz to w innym zakątku Śląska, aby poznać teren pracy.

Współpraca ze Szkołą Instruktorską na Buczu.

Dzięki nawiązanemu kontaktowi z Wojewódzkim Komitetem do Spraw Bezrobocia w ciągu roku szkolnego co miesiąc inna partja dzieci (w ilości 40) zostaje wysłana na Bucze na 25-dniowy pobyt. W ciągu tego okresu dzieci kontynuują normalną naukę szkolną pod kierownictwem dwu nauczycielek-harcerek z danego okręgu szkolnego, wydelegowanych w tym celu przez Wojewódzki Wydział Oświecenia, a przez czas wolny pozostają pod opieką harcerek, przechodzących jednocześnie metodyczny kurs instruktorski. Wiek dzieci dobierany bywa w ten sposób, aby tworzyły grupy z klas niższych III i IV-ej lub wyższych od V do VII-ej. Dzięki temu cały zespół dzieci jest na poziomie gromady zuchowej, lub początkującej drużyny harcerskiej, i zajęcia w godzinach wolnych mogą być prowadzone odpowiednio do jednego z poziomów.

Przybyłe na metodyczny kurs harcerki, opiekując się dziećmi, zaznajamiają się praktycznie z jednym z tych dwóch działów pracy, a tworząc jednocześnie same zastępy harcerski — przechodzą podstawy pracy harcerskiej i metodykę pracy.

W ten sposób Bucze pomieścić może na kursie harcerskim w każdym miesiącu: 20 harcerek, drużynowych i kandydatek na drużynowe. Naturalnie nie wszystkie z tych miejsc przypadać mogą Śląskowi, w każdym jednak razie około 6 miejsc jest zarezerwowanych dla Chorągwi Śląskiej. Poza tym zgłaszać się mogą uczestniczki na kursy gospodarcze 3-miesięczne, stałe prowadzone na Buczu.

Przez Buczańskie kursy przeszło ze Śląska ogółem 74 druhen.

W okresie Świąt Bożego Narodzenia był prowadzony na Buczu kurs dla nauczycielek ze Śląska, które dotychczas pracy harcerskiej nie prowadziły, przy udziale 35 osób.

W ciągu najbliższych miesięcy Bucze zamierza wykorzystać kilkunadne okresy czasu między poszczególnymi kursami, które były dotychczas zużywane na uporządkowanie lokalu przed przybyciem nowej partii dzieci, na kursy dla podharcemistrzyń, kolejno zwoływanych ze wszystkich Chorągwi w Polsce. Kurs na przełomie lutego i marca, t. j. jeden z najbliższych, przypada na Chorągiew Śląską.

Wydział Skarbowy.

Komenda Chorągwi, stale pracując w ścisłych ramach programu budżetowego, postawiła sobie za zadanie spełnienie następujących punktów pracy:

1. Wychodząc z zasady, iż **opłaty organizacyjne** są podstawą bytu finansowego Organizacji, oraz stanowią jednocześnie niezmiernie ważny element wychowawczy, Komenda Chorągwi nie zwalnia drużyn w żadnych wypadkach z obowiązku płacenia składek organizacyjnych. W wyjątkowych wypadkach drużyny zostają zwolnione z 15% opłaty, liczba tych drużyn sięga zaledwie kilkunastu. W związku z powyższym, nawet mimo kryzysu, zaznaczył się wzrost poziomu płatności około 20% ponad rok ubiegły.
2. Dążąc do **podniesienia dochodów** swoich Komenda Chorągwi urządziła w lutym r. ub. w Katowicach w Teatrze Polskim „Akademje”, — propagującą braterstwo skautowe, oraz powzięła zamiar i przedyskutowała plan założenia centralnego sklepu harcerskiego dla Śląska, uważając, iż skoncentrowanie zakupów młodzieży harcerskiej może być źródłem stałych dochodów.
3. Pragnąc, wszczepić **poszanowania grosza**, i umiejętność obracania finansami na całym terenie, Komenda zainicjowała w listopadzie r. ub. **sprawdzenie kasowości we wszystkich drużynach śląskich**. Kontrolę tej dokonuje hufcowa podług ścisłych instrukcji Komendy, o ile jest niewykwalifikowana, zwołuje do pomocy Komisję. Prace w tym kierunku są właśnie w toku. W przyszłości kontrola kasowości drużyn przeprowadzana będzie co roku, a wyniki podawane będą do wiadomości drużyn. Specjalny nacisk kładzie Komenda na to, aby fundusze drużyn przechowywane były na książeczkach oszczędności P. K. O.

Wydział Organizacyjny,

zajmuje się zbieraniem wykazów służby wszystkich czynnych drużynowych i wyciąganiem z tego materiału wniosków, dotyczących dalszego kształcenia Starszyny. W związku z olbrzymim rozrostem organizacji został stworzony Dział Nowych Drużyn, który dba specjalnie o dostarczanie wiadomości potrzebnych do pracy nowo-założonym drużynom.

Wydział Zuchowy.

Jak widać z zestawienia prac, dokonanych w ciągu roku, Komenda poświęcała rozbudowie pracy zuchowej bardzo wiele uwagi.

Gromady zuchowe zostały wezwane do przysyłania specjalnych raportów zuchowych, dzięki czemu umożliwiona została ewidencja tych oddziałów. Prócz 3-dniowego kursu dla zastępowych w ub. roku w lutym, grono 20 śląskich instruktorek uczestniczyło w zimowym kursie zuchowym na Buczu. W ciągu wakacji projektowany jest oddzielny kurs zuchowy dla drużynowych. W czasie roku szkolnego zwoływane są po hufcach specjalne odprawy zuchowe. Praca zuchowa krystalizuje się i zyskuje sobie coraz szersze powodzenie, czego dowodem są dane cyfrowe:

1 stycznia 1932 roku — zuchów — 122,

1 stycznia 1933 roku — zuchów — 605,

co wykazuje blisko 500% wzrost ilości zuchów na terenie Śląska.

Wydział obozowy.

W okresie sprawozdawczym Chorągiew Śląska uzyskała lepsze wyniki z akcji letniej, niż to było w roku ubiegłym. Mimo zmniejszonych znacznie subwencji i kryzysu odbyło się o 7 imprez letnich więcej niż w roku ubiegłym. Podniosło się również życie obozowe: gdy zeszłego roku odbyło się 13 kolonij i 7 obozów, razem 20 jednostek, tego roku było 7 kolonij i 20 obozów, t. j. razem 27 jednostek. Ilość harcerek podniosła się z 571 na 760 w 1932 r. Słabsze drużyny tworzyły zespoły obozujące pod opieką jednej wytrawnej instruktorki, gdyż harcerstwo żeńskie przeciwne jest bardzo licznym obozom, a jednocześnie, pragnąc postawić obozy tegoroczne na wysokim poziomie, wymagano od odpowiedzialnej kierowniczkii próby: na drużynową, lub przynajmniej odpowiedniego wyrobienia obozowego. — Pod względem finansowym 50% obozów nie korzystało z pomocy K. Ch., gdyż przez wpłaty uczestniczek i zasoby drużyny lub K. P. H. były zabezpieczone finansowo.

Zaznaczył się także zwrot do wędrówek. Podczas wakacyj letnich odbyły się trzy obozy wędrownie drużyn, pierwsze w Żeńskiej Chorągwi Śląskiej.

Wielkim wyczynem Chorągwi była praca instruktorek śląskich w przygotowaniach do Konferencji Światowej Skautek. Odpowiedzialną robotę na Buczu spełniało 8 instruktorek. Śląsk prowadził ważne działy pracy: gospodarczy, prasowo-wydawniczy, kwatermistrzowski i drużynę służbową. 30 dziewcząt z różnych drużyn śląskich wykonywało trudną, lecz bardzo ważną dla całości pracę w drużynie służbowej.

Stosunek Społeczeństwa.

Stosunek społeczeństwa do harcerstwa żeńskiego układał się w okresie sprawozdawczym jak najlepiej. Władze szkolne wykazały w stosunku do harcerstwa pełną przychylność. Coraz rzadziej zdarzają się wypadki, aby drużynie odmówiono lokalu na zbiórkę w szkole. Opieka szkoły średniej jednak nieraz krępuje samodzielność drużyny. W szkołach powszechnych praca rozwija się swobodniej.

Rodzice naogół odnoszą się do harcerstwa życzliwie, ale pozytywnej współpracy w większości środowisk właściwie niema. Uważam ten brak za błąd drużynowych, które nie umieją zdobyć rodziców dla harcerstwa

i do intensywnej pracy ich wciągnąć. Niektóre, zwłaszcza młode drużyny po wsiach, walczą z brakiem zaufania rodziców, ale wypadki takie zdarzają się rzadko i nie mogą być uogólniane.

Działalność Kół Przyjaciół Harcerstwa w ostatnim okresie osłabła nieco z powodu kryzysu. Z 40 kół istniejących tylko 8 wydawnie pomaga materialnie i moralnie swoim drużynom, czy hufcom. (Należy stale pamiętać, iż pomoc moralna ma ogromne znaczenie dla drużyn, i może być udzielana pomimo kryzysu). Na szczęście drużyny uczą się zdobywać pieniądze o własnych siłach, prowadzą sklepiki szkolne i urządzając imprezy dochodowe, jak teatry, festyny, kiermasze itp., co daje im fundusze, konieczne do pracy.

Władze wojskowe zawsze chętnie udzielają pomocy Komendzie Chorągwi.

Również Gminy w miarę możliwości udzielają drużynom swego poparcia.

Wydział Propagandowy,

zbiera potrzebne materiały i co tydzień wygłasza 5-minutowe sprawozdanie przez radio o bieżących pracach i zamierzeniach na najbliższy okres czasu.

Wydział Pracy Społecznej.

Pragnąc zająć czynne stanowisko wobec nędzy, wzrastającej ogromnie, wskutek szerzącego się kryzysu, Komenda Chorągwi rzuciła odrazu na początku roku sprawozdawczego hasło zwrócenia specjalnej uwagi na 3-cie prawo harcerskie. Hasło to zostało podchwyczone przez wiele drużyn i środowisk, w których harcerki podjęły się dyżurów w kuchniach dla bezrobotnych, przeprowadziły zbiórki odzieży itp. dla dzieci bezrobotnych niezrzeszonych oraz należących do harcerstwa. W paru środowiskach powstały świetlice dla dzieci bezrobotnych, gdzie dzieci znajdowały opiekę i pożywienie.

Zaczęta ubiegłych lat pracę w świetlicach dla robotnic i dziewcząt bezrobotnych Komenda Chorągwi kontynuowała w ubiegłym roku, grupując w 3-ech zespołach blisko 80 dziewcząt.

Komenda przyszła jednak do wniosku, że należałoby raczej dostosować programy harcerskie do zainteresowań starszych dziewcząt robotnic i zamiast świetlic tworzyć drużyny starszoharcerskie robotnicze. Opracowany przez jedną z instruktorek projekt pracy w tym kierunku wysłany został do Głównej Kwatery Harcerek jako materiał do dyskusji.

* * *

Wizytacje terenu:

W ciągu ubiegłego roku odbyło się 83 wizytacje terenu, z tego wizytacje drużyn — 50, wizytacje hufców — 33. Dojazdy do drużyn powinny odbywać się jaknajczęściej, to też podana cyfra jest mała w stosunku do potrzeb terenu. Instruktorzy Chorągwi tak są jednak zaabsorbowani pracą zawodową oraz pracą w Komendzie, lub w drużynach, że nie mogą akcji dojazdowej przeprowadzić tak, jak tego wymaga praca w terenie.

* * *

Komenda Chorągwi utrzymuje również stały kontakt z kierownikiem drużyn żeńskich na Śląsku Opolskim. W grudniu zorganizowaliśmy kurs dla kierowniczek pracy zuchowej w Bytomiu. Delegatka K. Ch. Śl. uczestniczyła w Zlocie harcerstwa ze Śląska Opolskiego w sierpniu r. ub. pod Bytomiem w Niemczech, a harcerki z tamt. drużyn są stale przyjmowane na obozy i kursy tutejsze.

* * *

Reasumując wyniki pracy z ubiegłego roku, podkreślić należy:

ogromnie silne dążenie do kształcenia się wśród starszyczyny, która widzi swoje braki i pragnie je uzupełnić; ze strony zaś Komendy — usilne starania dostarczenia owym kierowniczkom pracy możliwości dalszego kształcenia się, w czym Szkoła Instruktorska na Buczu służy nam olbrzymią pomocą. Jak daleko jesteśmy jednakże od celu wykaże fakt, że pomimo, iż w ciągu roku ubiegłego ilość drużyn po próbie wzrosła o 150%, jednakże wobec zawrotnego wprost rozrostu organizacji w dalszym ciągu zaledwie 33% drużynowych posiada odpowiednie przeszkolenie. Dla uzmysłowienia sobie tempa wzrostu organizacji wystarczy powiedzieć, iż ilość drużyn podniosła się w ciągu roku 1932 z 69 na 132, a młodzieży podniosła się w ciągu roku 1932 z 2018 na 3553, przyczem zastępy próbne, świeżo zawiązane w wielu środowiskach nie zostały wzięte pod uwagę.

Program pracy na rok następny.

Z pośród różnych działów pracy harcerskiej Komenda Chorągwi projektuje w bieżącym roku jak najusilniej zainteresować podległe sobie drużyny zagadnieniem **pracy społecznej**. Ten dział pracy prowadzony był w wielu drużynach dorywczo, bez uwzględnienia wielu momentów wychowawczych, podczas gdy właściwie powinien być podstawą pracy, szczególnie w drużynach starszych dziewcząt, — jednym ze sposobów zatrzymania ich w drużynie i związania na długie lata z harcerstwem.

Drugim zagadnieniem — to praca **samokształceniowa**. Nie może drużynowa „wyuczać dziewcząt materiału do stopni i sprawności“. Należy jedynie podsuwać dziewczętom możliwości realizowania różnych działów pracy. Zagadnienie to nie nowe w pracy harcerskiej, ale Komenda Chorągwi zwracać na nie specjalnie uwagę, gdyż z jednej strony wiele drużyn przerabiało latami ten sam materiał, nie posuwając się naprzód, ani moralnie, ani intelektualnie, a z drugiej strony wiele drużynowych, szczególnie nauczycielek, skłania się raczej ku prowadzeniu pracy w drużynie w sposób szkolny.

Samokształcenie obejmować będzie i **starszyczynę**, która pracować będzie nadal podług systemów, przyjętych w roku obecnym.

Dalszem, narzucającem się zagadnieniem jest rozwiązanie sprawy masowego powstawania **nowych drużyn** i zajęcie się niewyszkolonemi drużynowymi. Na okres zimowy Komenda Chorągwi stworzyła przy Wydziale Osobowym specjalny dział „Nowych Drużyn“, o którym mowa była wyżej. Na pracę tego działu położy Komenda szczególny nacisk. W czasie lata Komenda zamierza zorganizować obóz dla drużynowych zuchów i 2 obozy dla drużynowych o dwu poziomach, oraz wędrowną dla instruktorów. W ciągu zimy odbędzie się na Buczu jeszcze parę kursów miesięcznych oraz jeden 10-dniowy kurs podharcemistrzowski, o którym mowa była wyżej.

Długie wakacje zimowe każą zająć się akcją **obozów zimowych**, które będzie można wyśmienicie wyzyskać dla dalszego podniesienia pracy. Już w tym roku odbył się w okresie świątecznym kurs dla nauczycielek, ale projektowany przez Wydział W. F. kurs marciarski nie odbył się z powodu cieplej pogody. Na przyszły rok postara się Komenda przezwyciężyć wszelkie przeciwności.

W roku ubiegłym rzucone zostało hasło **terminowości** wywiązywania się ze wszelkich zobowiązań względem Komendy, a mianowicie:

1. Punktualne nadsyłanie raportów kwartalnych,
2. Punktualne odpowiedzi na wszelkie okólniki Komendy,
3. Punktualne płacenie składek organizacyjnych.

Terminy wszelkich odpowiedzi drużyn były skrzętnie notowane w Komendzie i za komunikowane w końcu roku drużynom. Rezultaty nie były jednak zadowalające.

W roku bieżącym praca nad przestrzeganiem punktualności w wywiązywaniu się z organizacyjnych obowiązków prowadzona będzie w dalszym ciągu w charakterze wyścigu hułców i jest nadzieja, że drużyny i hułce stopniowo przyzwyczają się do punktualności.

Z innych działów pracy Wydział Skarbowy pozostanie fundamentem prac Komendy Chorągwi Śląskiej, zaś Wydział Zuchowy i Wydział Przygotowania do Obrony Kraju przewiduje rozwój odpowiednich dziedzin pracy harcerskiej.

Dobry uczynek na Buczańskim kursie.

Sprawozdanie kasowe

Śląskiej Choraǳwi Harcererek za czas od 1. IX. 1931 r. do 31. XII. 1932 r.

Rachunek bilansu po dzień 31. XII. 1932 r.

Wyszczególnienie	Aktywa	Pasywa
Kasa	911,80	
P. K. O. nr. 307 070	1 463,91	
Dłużnicy	100, —	
Inwentarz	9 031,10	
Czysty majątek		11 506,81
	11 506,81	11 506,81

Rachunek Funduszków.

Wyszczególnienie	Winien	Ma
Zarządu Oddziału i subwencje		5 328,32
% i prowizja		26,03
Opłaty organizacyjne		701,03
Majątek Związku		361,67
Koszta administr.	3 064,27	
Koszta wyjazdów organ.	546,85	
Wydatki różne	2 462,68	
Krzyże i książeczk służb.	343,25	
	6 417,05	6 417,05

Skarbniczka

Marja Siwoniówna

Komendantka Choraǳwi:

Emilja Węglarzówna

Komisja Rewizyjna:

Dyr. Stanisław Jeziorowski

Jan Kłoda

Józef Cofała

Zestawienie sum obrotowych.

Fo.	Rachunek	Sumy		Salda	
		Winien	Ma	Winien	Ma
1.	Rk. Kasy	5.951 19	5.039 39	911 80	—
2.	Rk. P. K. O.	12.958 47	11.494 56	1.463 91	—
3.	Rk. Przyp. majątku Związku	—	11.868 48	—	11.868 48
4.	Rk. Dłużn ków	1.195 —	1.095 —	100 —	—
5.	Rk. inwentarza	10.034 55	1.003 45	9.031 10	—
6.	Rk. kosztów administracyjnych	3.064 27	—	3.064 27	—
7.	Rk. wyjazdów organizacyjnych	546 85	—	546 85	—
8.	Rk. wydatków różnych	3.901 88	1.439 20	2.462 68	—
9.	Rk. subwencji	2.770 —	8.098 32	—	5.32 32
10.	Rk. ods. od wkł. w Bank. i P.K.O.	—	26 03	—	26 03
11.	Rk. Gł. Kwatery i opłat organ.	2.138 —	2.839 03	—	701 03
12.	Rk. krzyży i książeczk. służb.	956 80	613 55	343 25	—
13.	Rk. bilansu otwarcia:	11.868 4	11.868 48	—	—
		55.385 49	55.385 49	17.923 86	17.923 86

Specyfikacja kosztów administracyjnych.

Sprzątanie biur	.	.	.	688,60
Przybory piśmienne	.	.	.	449,65
Czynsz	.	.	.	440,—
Porto	.	.	.	372,52
Naprawa inwentarza	.	.	.	113,50
				<u>3 064,27</u>

Specyfikacja wydatków różnych.

Przewiezienie bagażu	.	.	.	95,23
Likwidacja wydat. wyprawy złotych. do Pragi	.	.	.	87,00
Manipulacje P. K. O.	.	.	.	38,56
Kolonje zachowe	.	.	.	504,50
Różne umorzenia	.	.	.	714,50
Wydatki różne	.	.	.	19,44
Odpisanie na ruchomościach	.	.	.	1 003,45
				<u>2 452,68</u>

Sprawozdanie

Komendanta Chorągwi Harcerzy w Katowicach
za czas od 1 stycznia do 31 grudnia 1932 r.

I. Skład osobowy Komendy Chorągwi:

Komendant Chorągwi: hm. Jan Grzbiela,
Zastępca Komendanta Chorągwi: hm. Dr. Józef Bielec,
Przyboczny: wyw. Jerzy Przyłucki.

a) Członkowie Komendy ścistej:

Prócz wyżej wymienionych, hm. Mgr. Henryk Kapiszewski, hm. Dr. Henryk Krupiński (lekarz Chor.), Ks. Dr. Karol Milik (Kapelan Chor.), Leonard Sylwester, hm. Stefan Szletyński.

b) **Współpracownicy** czynni bądź to w ciągu całego roku, bądź tylko okresami:

hm. hm.: Olga Grzbielowa, Jerzy Lis, Ludwik Wacławek;
dz. h.: Oton Tomala, ph. ph.: Stanisław Górny, Władysław Guzowski, Kazimierz Kłosowski, Roman Koncki, Inż. Mieczysław Kwaśniewicz, Inż. Józef Miasik, Tadeusz Nowakowski, Antoni Rošek, Stanisław Sapa, Alojzy Spyrka oraz druhowie: Teodor Augustyniak, Alojzy Bujok, Rajmund Gryc, Gustaw Kaczorowski, Tadeusz i Witold Prabuccy, Engelbert Sylwester, Józef Tomczyk.

II. Honorowa Rada Starszyzny:

Hm. R. P. Dr. Tadeusz Strumiłło; hm. hm.: Dr. Józef Bielec, Jerzy Lis, Teodor Piechaczek, Stefan Szletyński, Ludwik Wacławek; ph. Ludwik Kłama.

III. Organizacja Komendy Chorągwi.

Organizacyjnie Komenda Chorągwi dzieliła się na pięć Wydziałów, a te na referaty, a mianowicie:

- I. Wydział Organizacyjny — Kierownik hm. Dr. J. Bielec, przejściowo ph. R. Koncki; referaty: drużyn szkół powszechnych, średnich, seminaryjnych, starszo-harcerskich, specjalnych (żeglarskich, lotnictwa i in.) — gromadzuchowych, wizytacji i objazdów (osobno dla wyszkolenia);

- II. Wydział Programowy — Kierownik hm. J. Grzbiela; referaty: kształcenia Starszyny, akcji obozowej, p. w. i w. f., prób i sprawności, pracy społecznej, prasy, propagandy i radja;
- III. Wydział Ogólny — Kierownik hm. Dr. J. Bielec. Sekretarjat; referaty: starszyny, ruchu służbowego, łączności z G. K. i Z. O., regulaminowy, statystyczny, archiwum;
- IV. Wydział Zagraniczny — Kierownik hm. Mgr. H. Kapiszewski; referaty: Harcerstwa w Czechosłowacji i w Niemczech, międzynarodowy, drużyn mniejszościowych;
- V. Wydział Gospodarczy — Kierownik L. Sylwester; referaty: opłat stałych, magazynier, skarbnik.

W poszczególnych referatach zaszło w ciągu roku sprawozdawczego siedm (7) zmian: bądźto: z powodu wyjazdu poza teren Chorągwi (w 1 wypadku), bądź z powodu braku aktywności (3 wypadki), bądź z powodu objęcia innych funkcji w Chor. (2 wypadki), wreszcie w jednym wypadku z powodu braku osoby kierującej.

Utrzymanie podanego powyżej podziału na Wydziały i referaty uważam za racjonalne i wskazane.

Ponieważ nie wszystkie referaty mogły być obsadzone, przeto siłą faktu sprawy tych referatów załatwiać musieli kierownicy właściwych Wydziałów.

Komenda Chorągwi ma jedną siłę płatną, a mianowicie kierownika kancelarii, z płacą miesięczną 80,— złotych.

Lokal Komendy Chorągwi mieści się w Katowicach, przy ulicy Podgórnej 7, na V piętrze. Składa się z 2 małych pokoi. W trzecim pokoju obok mieści się Komisja Dostaw Harcerskich, przedsiębiorstwo Komendy Chorągwi.

1. **Sekretariat Komendy Chorągwi** stanowili przyboczny K-ta Chorągwi i kierownik kancelarii.

Do pierwszego z nich należał ogólny nadzór nad funkcjonowaniem biura K-dy Chorągwi, układanie materiału do rozkazów K-dy Chor., prowadzenie terminarzy i sprawy książeczek służbowych.

Do kierownika kancelarii należało wpisywanie korespondencji, pisanie czystopisów, wykazów, odbijanie na powielaczu okólników i rozkazów K-dy Chor., oraz odkładanie załatwionych pism do segregatorów.

W ciągu 1932 roku: 1. otrzymano pism 1.893, 2. wysłano: a) pism 1.686, b) okólników do hufcowych, członków grona Starszyny itp. 2.983, c) 14 rozkazów po 280 szt. 3.920 = 8.588.

Archiwum K-dy Chor. znajduje się w trakcie porządkowania, co potrwa jeszcze jakiś czas z uwagi na wielką ilość materiału.

3. **Referat Starszyny** — prowadził zasadniczo wszystkie sprawy osobowe, a więc:

1. ewidencję i rejestrację Starszyny,
2. sprawy:

- a) mianowań nowych członków grona Starszyny,
- b) mianowań hułcowych,
- c) odznak 10-cio lecia służby, wreszcie

3. inne sprawy osobowe.

W r. 1932-gim i w bieżącej rejestracji (na rok 1933-ci) zarejestrowali się wszyscy instruktorzy.

Ruch w gronie Starszyny ilustruje załączona tabelka.

	hm RP	hm	dz. h.	ph	Razem
Stan w dniu 31. XI. 1931 r.:	1	6	2	50	59
Ubyło:	—	1	—	6	7
Przybyło:	—	1	—	4	5
Stan w dniu 31. XII. 1932 r.:	1	6	2	48	57

Objaśnienia.

Ubyli:

1. hm Szletyński Stefan do Chorągwi Łódzkiej,
2. ph Czyżewski Adam do Chorągwi Lwowskiej,
3. ph Hrnczarek Franciszek z powodu cofnięcia stopnia instruktorskiego,
4. ph Kaleta Nikodem do Chorągwi Lwowskiej,
5. ph Koncki Roman zginął śmiercią lotnika dnia 21. X. 1932 r. w Polichnie k. Kielc,
7. ph Wacławek Ludwik z powodu mianowania na harcistrza.

Przybyli:

1. hm Wacławek Ludwik — mianowany w roku 1932 r. harcistrzem, Rozkaz N. ZHP. L.: 1 z 4. II. 1932. W. U. Nr. 3/1932 r.,
2. ph Nowak Gerard z Chorągwi Poznańskiej,
3. ph Koncki Roman — mian. Rozkaz N. ZP. L.: 1 z 4./II. 1932 j. w.,
4. ph Sławiak Bonifacy — dtto — Rozkaz N. ZP. L. 3 z 23./III. 1932 r.
5. ph Greiss Marian — dtto — Rozkaz N. ZP. L. 11 z 20./X. 1932 r.

W roku sprawozdawczym:

- a) 9 harcerzy uzyskało odznakę 10-cio lecia służby. Ogółem w Chorągwi Śląskiej posiada tę odznakę 53 harcerzy i 5 drużyn;
- b) 1 instruktor (hm. Mgr. Henryk Kapiszewski) został odznaczony Srebrnym Krzyżem Zasługi;
- c) 1 instruktor (ph. Józef Hała) uzyskał złotą instruktorską odznakę Harcerską P. W.;
- d) jeden harcerz (A. Krawieczka) uzyskał harc. odznakę „Za Uratowanie Życia“.

Na Wieczną Wartę odeszło pięciu harcerzy:

1. ph. Koncki Roman, członek K-dy Chor.,
2. wyw. Kałus Stanisław, drużynowy w Czechowicach,
3. mł. Kaleta Adolf z D-ny im. Bol. Chrobrego w Król. Hucie,
4. mł. Słota Gerhard z I. M. D. H. w Brzezinach,
5. mł. Wróbel Tomasz z I. M. D. H. w Bytkowie.

Honorowa Rada Starszyny, poza jedną sprawą z dawnych lat, nie rozpatrywała żadnych spraw spornych. Działalność jej ograniczyła się jedynie do opinjowania kandydatów na członków grona Starszyny. Aby członkowie Honorowej Rady Starszyny lepiej mogli poznać przyszłych kandydatów na instruktorów, proponuje się obecnie przyjazd członków

Honorowej Rady Starszyny do obozu letniego i zimowego instruktor-
skiego na 2—3 dni, w wypadku gdyby członkowie H. R. St. nie wcho-
dzili w skład komendy kursów.

Szkolenie Starszyny

prowadzone było dwoma etapami:

1. kształcenie tych, którzy obecnie są na stanowiskach drużynowych,
2. przygotowanie przyszłych drużynowych.

W zakresie kształcenia Starszyny K-da Chorągwi zorganizowała
szereg kursów.

1. **Kurs podharcemistrzowski** — odbył się w czasie od 28 czerwca do
13 lipca 1932 r. na Buczu. Zgromadził po 1—3 uczestników z każdego
hufca. Dopuszczono do kursu tych, którzy mieli za sobą kilkuletnią służbę
w Harcerstwie, a przede wszystkim pracujących w Harcerstwie na stan-
owiskach kierowniczych. W rezultacie selekcji przeprowadzonej przed
kursem na zgłoszonych 55 uczestników, dopuszczono 37, a wzięło udział 34
— w tem 65% drużynowych, 17% hufcowych, a 18% innych. Przeciętny
wiek uczestników wynosił 22½ lat.

Kierownictwo stanowili instruktorzy stali i dojezdni. Wielką pomoc
instruktorską wyświadczył kursowi niedoszły do skutku Obóz Skautmi-
strzów Słowiańskich. Poza zajęciami praktycznymi (omawianiami niżej
przy kursie drużynowych), dużo stosunkowo czasu zajmowały pogadanki
na tematy: historia skautingu i Harcerstwa, psychologiczne rozważania
(filozofia harcerska), obywatelska służba, bibliografia, organizacja ZHP.
i zajęcia zuchowe.

Prowadził kurs hm Jan Grzbiela, K-t Chor.

2. Pomyślnie odbycie letniego obozu podharcemistrzowskiego, zdo-
bycie co najmniej I. stopnia P. W. oraz zadowalający wynik w pracy na
samodzielnym stanowisku są podstawą dopuszczenia do **kursu zimowego**,
kończącego się próbą podharcemistrzowską.

W roku sprawozdawczym odbyły się dwa tego rodzaju kursy na
Buczu. Pierwszy w czasie od 30. I. do 2. II. 1932 r. skupiał uczestników
letniego kursu z roku 1931-go w liczbie 21; drugi, odbyty w dniach od
27 grudnia 1932 r. do 1 stycznia 1933 r. — 17 uczestników, w tem kilku
uczestników dawnych kursów letnich.

Na program składały się gry polowe i pokojowe, zabawy ruchowe,
ciekawie prowadzone lektorjum, gawędy na tematy: program pracy
w drużynie, P. W. w harcerstwie, życiorys Baden Powella, Konstytucja
R. P., zagadnienia gospodarcze i zagraniczne, zagadnienia aktualne
w Związku, harcerska służba bliźnim, izby w drużynach, uroczystości i
obrzędowość, angielska organizacja skautowa, itd., a wreszcie gawędy
przy ognisku na tematy: o wychowaniu państwowem i narodowem, rola
śpiewu w drużynie, dobre uczynki, o ideał instruktorski.

Komendantem pierwszego kursu był hm Jan Grzbiela, drugiego zaś
ph Józef Pukowiec, hufcowy w Rybniku.

3. Drużynowych młodszych służbą, oraz tych, którzy w najbliższym
czasie przewidziani byli przez hufcowych na stanowiska drużynowych,
kierowano na **kurs drużynowych**, zorganizowany w czasie od 29 czer-
wca do 14 lipca 1932 r. na Buczu. Uczestników było 43. Przeciętny wiek

nictwo, pionierka, terenoznawstwo, sygnalizacja, przyrodoznawstwo, sa-19 lat. W programie kursu przeważały zajęcia praktyczne, jak: obozow-marytaństwo, gry polowe i obrona przeciwgazowa. Kurs prowadził H. R. Teodor Augustyniak.

4. **Kurs techniczny** w Wiśle-Malince, odbyty w czasie od 8 do 21 sierpnia 1932 r. oraz **kurs obozowników** w Brennej, odbyty w tym samym czasie (8—21./VIII. 1932 r.) zgromadziły uczestników **23** wzgl. **20**.

Celem kursów poza zajęciami technicznymi było zwrócenie uwagi drużynowych na dobór i przygotowanie następców, oraz planowe odciążenie przyszłych kursów instruktorskich od zajęć technicznych dla zagadnień z dziedziny metodyki.

Komendantami kursów byli: pph Franciszek Żmuda i Józef Grzbiela.

Na kursach nauczycielskich harcerskich, organizowanych przez Ministerstwo W. R. i O. P. dla nauczycieli szkół średnich oraz szkół powszechnych wzięło udział z terenu Chorągwi 7 uczestników.

Kurs psychologiczny w Katowicach odbywał się raz w tygodniu w miesiącach listopad i grudzień 1932 r. Uczestników: 35, z hufców: Katowice, Świętochłowice, Nowa Wieś, Nowy Bytom, Tarnowskie Góry i Mysłowice. Prowadził p. Dr. Ludwik Goldsneider z Wydziału Oświecenia Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego. Tematy wykładów: Najważniejsze kierunki nowoczesnej psychologii, psychologia dojrzewania, psychologia grupy, metody obserwacji psychologicznej, co może dać drużynowemu znajomość nowoczesnej psychologii, literatury przedmiotu.

II. Zjazdy Starszyny, urządzone w dniach 17./IV., 29./V. oraz 30. X. 1932 dały instruktorom sposobność wymiany zdań na aktualne zagadnienia na terenie Chorągwi, czy Związku; odpowiednio do tego dobie-rano tematy gawęd: akcja letnia, program pracy K-dy Chorągwi, Jam-boree 1933 r., raporty roczne drużyn, skauci zagranicą, obozy p. w. i w. f., wizytacje. Udział instruktorów przeciętnie 70%.

Powołana do życia przy K-dzie Chorągwi **Komisja na stopień Harcerza Orlego i Harcerza Rzpłitei** przeprowadziła w ciągu roku 1932 — 7 prób. W wyniku tych prób przyznano poza próbami odbytymi na kursach stopnie: 10 H. R., 13 H. O. i 1 ćwik.

Podział drużynowych i hufcowych według zawodów ilustruje załączona tablica.

Hufcowi i drużynowi w/g zawodu:

	naucz. gimn.	naucz. szkół powsz.	akademicy	wolne zawody	rzemieślnicy	urzędnicy	uczniowie	inni	razem
Drużynowi	15	42	2	15	20	28	35	5	162
Hufcowi	1	7	—	1	1	7	—	1	186

*) 1 z hufcowych prowadzi 2 hufce.

Grupa nauczycielska wzmocni się w ciągu kilku najbliższych lat — wskutek powstawania coraz to nowych drużyn.

W roku sprawozdawczym zaprzestano mianowania drużynowych; niemających odpowiedniego przygotowania do pracy, przy równoczesnem umożliwieniu im zdobycia odpowiednich wiadomości, a więc skróceniu czasu trwania kursów do dni 15, zwiększeniu liczby kursów, oraz odpowiedniem rozłożeniu ich w ciągu roku (lato i zima), a nie jak dotąd skupianiu całego przeszkolenia w lecie.

Stan przeszkolenia hufcowych i drużynowych:

	P o k u r s i e					Po kursie niższem lub bez kursu
	Ilość	phm	druż.	naucz.MWR i OP	Zuch.G.K.	
Hufcowi	19	19	—	—	—	—
drużynowi	162	74	17	2	3	66

Uwaga: Tablica nie uwzględnia przygotowania opiekunów.

Równolegle z akcją kształcenia starano się utrzymać drużynowych możliwie przez kilka lat na zajmowanych stanowiskach. Celowość takiego sposobu stawiania sprawy leży w zamiarze oszczędzenia sił i kosztów na szkolenie nieproduktywne, zwiększenie czujności hufcowych na dobór ludzi, umożliwienie drużynowym nabycia doświadczenia, oraz rozwinięcie własnego programu pracy w drużynie.

Rezultat tych usiłowań ostatnich lat jest zadowalający, bowiem mimo wzrostu liczebnego dokonano stosunkowo niewiele zmian na stanowiskach drużynowych a mianowicie: w latach 1930 — 46, 1931 — 39, 1932 — 42.

Wynikałoby z tego, że zmiana następuje przeciętnie po 4-ro letniej służbie.

W roku 1932-gi było 42 zmian na stanowiskach drużynowych. Z tego przypada:

1. — 2 zmiany z powodu wyjazdu na studia wyższe,
2. — 5 zmian z powodu przygotowyw. się do matury w szk. średn.,
3. — 2 zmiany z powodu egzaminów rzemieślniczych,
4. — 4 zmiany z powodu nauki w szkole średniej,
5. — 3 zmiany z powodu pracy zawodowej,
6. — 3 zmiany z powodu wyjazdu dla odbycia służby wojskowej,
7. — 7 zmian z powodu wyjazdu do innych środowisk,
8. — 3 zmiany z powodu złego stanu zdrowia,
9. — 10 zmian z powodów różnych, jak objęcie innego stanowiska, brak czasu wobec zmiany warunków osobistych itp.
10. — 3 zmiany z powodów służbowych (z urzędu)

Powiaty całe obejmują hufce: bielski (miejski i wiejski), cieszyński, lubliniecki i tarno-górski. Hufiec katowicki i król.-hucki obejmują poza miastem 2 wzgl. 3 drużyny. Na terenie powiatu katowickiego istnieją 4 hufce. Pozostałe powiaty tj. świętochłowicki, pszczyński i rybnicki obejmują każdy po 3 hufce.

Ilość drużyn w poszczególnych hufcach jest rozmaita, zależnie od warunków komunikacyjnych wynosi od 2 do 19.

Dnia 5. IX. 1932 r. utworzono nowy hufiec w Tychach.

Hufcowi, realizujący w pierwszym rzędzie w terenie plany K-dy Chorągwi, oraz kontrolujący wyniki pracy otrzymywali, prócz instrukcji pisemnych, wskazówki na Odprawach w dniach 1./I., 13./III., 29./V. i 29.X.

Brak funduszków na pokrycie kosztów przejazdów, oraz korespondencji stanowi dla niektórych hufcowych wielki hamulec w rozwinięciu szerzej działalności.

Poza wizytacjami drużyn przez hufcowych, przeprowadziła K. Chor. **wizytacje gospodarki i wyrobień w drużynach**; ponadto członkowie K-dy Chor. wzięli udział w obchodach i uroczystościach drużyn, czy hufców, oraz załatwiali dorywczo szereg spraw w terenie. Hufciowo przedstawia wizytacje następująca tabelka.

Hufiec	Ilość harcerzy	Ilość drużyn	Wizytacja — z ramienia	
			K-dy Chor.	Hufcowego
1. Bielsko	288	9	4	9
2. Bielszowice . .	164	4	1	5
3. Brzeziny	158	2	1	3
4. Bytków	300	8	3	5
5. Cieszyn	292	10	4	8
6. Katowice	657	12	3	25
7. Królewska Huta .	346	10	4	9
8. Lubliniec	219	7	4	14
9. Mikołów	365	8	1	8
10. Mysłowice	510	10	4	1
11. Nowy Bytom . . .	279	6	1	5
12. Nowa Wieś . . .	281	7	4	9
13. Pszczyna	335	9	4	6
14. Rybnik	601	19	3	14
15. Rydułtowy	189	7	3	8
16. Świętochłowice .	514	8	3	7
17. Tarnowskie Góry	389	15	2	23
18. Tychy	129	3	1	— *)
19. Wodzisław	229	8	2	7
Razem	6 245	162	52	166

*) Hufiec założony 5. IX. 1932 r.

Odprawy drużynowych na terenie następujących hufców odbyły się przy udziale Komendanta Chorągwi lub jego zastępcy: Nowy Bytom 7./I., Bytków 15./I., Mikołów 23./I., Rybnik 14./IX.

Poza drużynami ujętymi w zestawieniach cyfrowych przygotowano podwaliny pod zwiększenie sieci drużyn, organizując w roku sprawozdawczym t. zw. zawiązki drużyn w liczbie 58, a obejmujących 1743 młodzieży nierejestrowanej dotąd w organizacji.

Doświadczenie ostatnich lat uczy, że poza dobrymi chęciami założenia drużyny potrzeba, aby początkowo mgliste jej formy przyjęły charakter wyraźnie harcerski, by skostniała liczba młodzieży przepływającej przez szeregi nowo organizującej się drużyny.

Zawiązek taki, będący pod opieką jednej z drużyn już istniejących, ma odtąd możność czerpania ze wzorów metodycznych drużyny macierzystej, hufcowemu zaś daje możność obserwacji, czy produktywną byłaby praca K-dy Chor. nad szkoleniem drużynowego oraz, czy drużyna odpowiada warunkom przyjęcia do Związku.

Zawiązki takich drużyn, już istniejące, czynią obecnie przygotowania o przyjęcie do Z. H. P. Niezależnie od tego planowane jest utworzenie dalszych 15 zawiązków.

5. Sprawy gromad zuchowych.

Z hasłem rozszerzenia skromnego co do liczby ruchu zuchowego łączyła się potrzeba ugruntowania podstaw metodycznych i programowych w robocie zuchowej, aby młode jego zaczątki utrwalić i wywlec z szablonojowej „zabawy w Harcerstwo”.

Zagadnienie to poruszano na Zjazdach harcerskich i nauczycielskich, kursach podharcemistrzowskich i drużynowych, w prasie harcerskiej i codziennej, oraz w radjo.

Ofensywę w tym kierunku, prowadzono na kierowników, a nie na młodzież. Poza kursami normalnemi zorganizowano:

1. **kurs wodzów zuchowych** na Buczu w dniach od 29 marca do 3 kwietnia 1932 r. pod kierownictwem hm Jerzego Lisa. Uczestników było 24;
2. **w kursie instruktorskim G. K.** urządzonym w lipcu wzięło udział 3 zuchmistrzów Chor. Śląskiej;
3. **kurs grudniowy G. K.** obełany 11 uczestnikami.

W rezultacie tych prac 65% kierowników gromad zuchowych odbyło już podstawowe przeszkolenie.

6. Starsze Harcerstwo.

Rzut oka na Starsze Harcerstwo unaocznia dysproporcję między liczbą młodzieży starszej (1.030), a małą liczbą samodzielnych, bo zaledwie 2 zrzeseń starszo-harcerskich.

Reszta młodzieży starszej pełni najrozmaitsze funkcje wśród młodszych oraz gromadzi się w oddzielnych zastępach przy drużynie.

Wydzielenie starszych w oddzielne zrzeseńa utrudniają wyższe opłaty, uiszczane chętniej w drużynie własnej, niż poza nią; nie mały wpływ odgrywa tradycja drużyny, zajęcia młodszych w drużynie, w których b. często uczestniczą starsi.

Wykaz zajęć instruktorów w pracy organizacyjnej w r. 1932.

Stan	W służbie wojskowej	Przyboczni	Drużynowi	Instruktorzy w dr-nach	Hufcowi	Członkowie K. Hufców	K-da Chor.	Z. O.	Bez przydziału	Razem
hm RP	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1
hm	—	—	2	—	—	—	4	—	—	6
dz. h.	—	—	—	—	1	—	—	1	—	2
ph.	2	2	17	7	11	1	5	—	3	48
	2	2	20	7	12	1	9	1	3	57

W programach prac tych zastępów starszych, prócz chęci pomocy młodszemu, zajmują poważne miejsce P. W. i W. F., praca społeczna i życie towarzyskie, a w ostatnim roku zaszedł zwrot o tyle ciekawy, że stopnie harcerskie, jak ćwicka Harcerza Orlego i Harcerza Rzplitej coraz to częściej są przez nich zdobywane.

Wysiłki Komendy Chorągwi jeśli chodzi o ten odcinek pracy, idą w kierunku, by młodzież tę zatrzymać jak najdłużej pod naszym wpływem.

7. **Akcja obozowa** w latach 1932 i 1931 przedstawiała się następująco:

Rok	obozów	I l o ś ć		
		harcerzy	% w stosunku	harcerzodni
		w obozach	do ogólnej liczby	
			harcerzy	
1932	103	1894	41%	29.005
1931	55	1326	35%	20.779

Zestawienie z roku sprawozdawczego uwzględnia daty z 3 obozów zimowych.

Obozy kombinowane kilku drużyn są powoli zarzucane. Ambicją drużyn było odbycie własnego obozu. Kilka drużyn urządziło różnego typu obozy: stały, wędrowny, kolonię zachowawczą. Wskutek takich dążeń zmalała i przeciętna liczba uczestników na obozie.

Na każdy obóz wypada przeciętnie po 18 harcerzy; w roku ubiegłym 24.

Przeciętny czas trwania obozu 15 dni; w roku ubiegłym dni 16.

Obozy urządzono na terenie następujących Województw: (cyfry podane w nawiasach ilustrują stan z 1931 r.):

Woj. Śląskie — 43% (39%), Kieleckie — 8% (5%), Krakowskie 14% (30%), Lubelskie 1%, Lwowskie 5% (8%), Nowogrodzkie 1%, Poleskie 1%, Pomorskie 3% (2%), Poznańskie — (5%), Stanisławowskie 1%, Tarnopolskie 3% (4%), Wileńskie 2%, wędrownych po Polsce 17% (7%), wędrownych zagranicą 1% (—).

Na Śląsku odbyło się 5 obozów z innych Chorągwi.

Obozów zwizytowano z ramienia K-dy Chor. Śl.: 42.

W akcji letniej obozowej wzięło udział 34 instruktorów (na 57).

8. **Sprawy P. W. i W. F.** w roku sprawozdawczym spoczywały w rękach jednego referenta.

Wysłano reprezentację na V. Centralne Harcerskie Związkowe Zawody Strzeleckie i Łuczne, której członkowie zajęli w szeregu konkurencjach czołowe miejsca, a w klasyfikacji ogólnej V. miejsce. (N. b. Wynik lepszy w ogólnej klasyfikacji uniemożliwiał brak pieniędzy na amunicję, wskutek czego reprezentanci nasi musieli od kilku konkurencji odstąpić).

Chorągiew reprezentowana była na zawodach strzeleckich o Mistrzostwo Śląska.

Delegacja K-dy Chor. wzięła udział w oddaniu „10 strzałów ku Chwale Ojczyzny“ w dniu 11 listopada 1932 r.

Wojewódzki Inspektor P. W. i W. F. zorganizował kurs narciarski w Wiśle dla 40 harcerzy w miesiącu styczniu 1932 r.

Dokonano rejestracji wszystkich harcerzy oficerów, podchorążych i podoficerów rezerwy oraz harcerzy odbywających obecnie czynną służbę wojskową.

Nawiązano w kilku wypadkach bezpośredni kontakt z Pow. Komen-
dantami (poza kontaktem utrzymywanym przez wszystkich hufcowych)
dla uzyskania łatwiejszych warunków pracy w niektórych środowiskach.

W dniu 3 Maja zorganizowano sztafetę kolarską złożoną z 35 kolarzy
Chorągwi, przybyłych do Katowic z adresami holdowniczymi dla Pana
Prezydenta Rzplitej.

Dla rozpowszechnienia P. O. S., zakupiła K-da Chor. regulaminy tejże
odznaki, które przesłała hufcowym. Do wszystkich zaś drużyn przesłano
regulamin Harcerskiej Odznaki P. W. oraz Okólnik P. U. W. F. i P. W.
o pomocy Pow. Komend P. W. dla Harcerstwa.

W miesiącach od stycznia do kwietnia 1932 r. odbył się w Katowi-
cach przy pomocy Śląskiego Klubu Jazdy kurs jazdy konnej dla 14 har-
cerzy.

Poza imprezami drużyn hufcowi przeprowadzili: zawodów strzelec-
kich 8, zawodów lekkoatletycznych 12, zawodów kolarskich 2, zawodów
kajakowych 2, biegi i pokazy harcerskie 4, oraz próby o odznakę strze-
lecką 3 P. O. S. uzyskało w r. b. 518 harcerzy.

Harcerze brali udział ponadto w imprezach zorganizowanych przez
Powiatowe Komendy P. W., zdobywając kilka czołowych miejsc, w Świę-
cie Strzeleckim oraz w pokazach L. O. P. i P.

W obozach letnich P. W. wzięło udział 87 harcerzy.

W terenie odbywały się kursy pływania (22 uczestników), narciarskie
(63 uczestników), domowego wyrobu nart (10 uczestników), obrony prze-
ciwgazowej (120 uczestników) i łączności (10 uczestników).

Znaczny zasób wiadomości i umiejętności z zakresu P. W. wymagany
jest przy próbach harcerskich na stopnie i sprawności.

Mimo znacznego nakładu pracy z naszej strony około stworzenia har-
cerskich oddziałów P. W., zaledwie 9 drużyn ma własne oddziały.

Posiadamy własnych instruktorów, harcerskie oddziały P. W. są, jak
nam nieraz oświadczone, jedne z najlepszych, a jednak trudności natury
formalnej uniemożliwiły powstanie w roku sprawozdawczym kilku od-
działów.

9. Drużyny żeglarskie.

Warunki „wodne” na terenie Chorągwi nie są pomyślne.

Po uwzględnieniu, że jest to ruch nowy, wyniki pracy w tym dziale
uznać należy za całkowicie zadowalające.

W roku sprawozdawczym były czynne 2 drużyny, oraz 12 zastępów
żeglarskich. Praca w tych jednostkach toczyła się około podniesienia wia-
domości żeglarskich, stworzenia odpowiedniego taboru, przygotowywano
się do Międzynarodowego Zlotu Skautów Wodnych w Garczynie.

Stan taboru wynosi: 52 kajaków, 1 łódź wiosłowa, 5 łodzi żaglowych.

Kilku harcerzy wzięło udział w obozach i kursach żeglarskich, a 5
ukończyło kurs morski w Gdyni.

Na M. Z. S. W. Chorągiew Śląska reprezentowana była przez grupę
40 harcerzy żeglarzy z taborom 12 kajaków i 1 łodzią żaglową. Dwie
drużyny odbyły drogę na Zlot Wisłą ze Śląska.

Na ogółem 3 świetlice urządzone na terenie Międzynarodowego Zlotu
Skautów Wodnych — „Świetlica Śląska” zorganizowana przez K-dę Chor.
budziła wśród zwiedzających duże zainteresowanie.

Na zakończenie Zlotu — K-da Chor. służyła pomocą w przyjęciu
gości zagranicznych.

10. Drużyny specjalne.

1. Warunki terenowe, oraz duże zamiłowanie harcerzy starszych do **lotnictwa szybowcowego** zwróciły uwagę naszą na tę dziedzinę specjalizacji.

Zaczynamy od szkolenia. W roku sprawozdawczym uzyskało 3 kandydatów kat. „B”, 1 bezpośrednio po uzyskaniu kat. „C” uległ wypadkowi i zginął.

Po zdobyciu przynajmniej 5 kandydatów z kat. C, przystąpimy do zorganizowania własnych kursów z własnymi szybowcami.

Wielkie zainteresowanie dla naszej pracy okazuje Wojewódzki Komitet L. O. P. P.

2. Na terenie istnieje 1 drużyna pożarnicza. Ta dziedzina specjalizacji mniej się przyjmuje, głównie z powodu dobrze rozwiniętych sieci drużyn pożarniczych nieharcerskich.

Praca społeczna.

Jeśli chodzi o pracę społeczną drużyn, — to w pierwszym rzędzie podnieść należy udział drużyn w poszczególnych Komitetach Pomocy dla Bezrobotnych. Drużyny wielu hufców, a w szczególności Hufca Katowickiego, pomagały wspomnianym Komitetom w zbiórkach ulicznych przez rozsprzedaż znaczków Komitetu Pomocy dla Bezrobotnych i przez zbiórkę odzieży.

Z innych ważniejszych prac społecznych wypada podkreślić odbudowę przez D-nę im. Kościuszki w Nivce zabytkowej kapliczki z 1857 r. (własnymi siłami i własnymi kosztami).

Drobniejsze uczynki to: udział drużyn w zbiórkach dnia 3-go Maja (Bielsko), L. O. P. P. i Pol. Czerw. Krzyża, pomoc w ratowaniu mienia w czasie pożarów (6 wypadk.), wystawianie przez drużyny oddz. służby w czasie akademii różnego rodzaju, zawodów kolarskich (biegi okrężne), wycieczki dla robienia dobrych uczynków (Bielszowice), opieka nad grobami powstańców śląskich (Pawłów i Godula), zdobienie tych grobów, służba w czasie pierwszej Komunii św. w kościele (Bytków), sprzedaż nalepek przeciwegruźliczych (Wielowiec), wzajemna pomoc w nauce szkolnej (Cieszyn, Kościuszki), zamożniejsi dokarmiają uboższych druhów swymi śniadaniem w szkole (Lubliniec, zuchy), utworzenie świetlic (dwa wypadki), specjalnie dla dzieci bezrobotnych, kasa samopomocy w drużynie (Chorzów), opieka i praca w ogrodzie szkolnym przez cały rok (Król. Huta, Stalmacha), a wreszcie i to, że wielu harcerzy naszych pracuje indywidualnie w różnych towarzystwach, jak Towarzystwo Czytelni Ludowych, Kolumny Sanitarne Polskiego Czerwonego Krzyża itd.

W Chorągwi Śląskiej mamy około 1.600 harcerzy bezrobotnych, wzgl. takich, których rodzice są już od dłuższego czasu bez pracy.

Tymi harcerzami opiekują się własne drużyny, K-da Chor. zaś ułatwia im uzyskanie posad — jeśli to tylko jest możliwe, — przyjmuje w pierwszym rzędzie na kursy za zniżoną do minimum opłatą, wzgl. bezpłatnie.

14. Pomoc polskim drużynom zagranicznym.

Warunki pracy na terenie jednej z harcerskich organizacji zagranicznych nie pozwoliły nam na wydatniejszą pomoc dla niej w czasie akcji obozowej drużyn.

W kursach zorganizowanych przez K. Chor. wzięło udział 11 harcerzy zagranicznych.

Harcierzom zagranicznym ułatwiamy organizację wycieczek po kraju.

Reprezentanci niektórych organizacji harcerskich zagranicą brali udział w naszych Zjazdach. K-da Chor. wysyła delegatów na Zjazdy Walne Z. H. P. w Niemczech, i Czechosłowacji.

III. 1. Współpraca Komendy Chorągwi i Zarządu Oddziału.

Współpraca ta wyrażała się w udziale na Zebraniach Z. O., w konferencjach, odbywanych z poszczególnymi członkami tegoż Z. O., a w końcu na drodze pisemnej.

Na zebraniach tych uzgadniano współudział K. Ch. w imprezach, podejmowanych przez Z. O., jak Zjazd Oddziału, Zjazd Opiekunów, przyjęcie wycieczek zagranicznych, sprawy finansowe Bucza, podział funduszków na akcję letnią, mianowania opiekunów.

2. a) Stosunek Komendy Chorągwi do władz szkolnych.

Komendant Chorągwi odbył w Wydziale Oświecenia Publicznego Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego kilka konferencji na temat współpracy; ustalono główne linie wytyczne. Dzięki przychylnemu ustosunkowaniu się wojewódzkich władz szkolnych do naszych poczynań udało się w wielu wypadkach stworzyć w terenie możliwe warunki do pracy.

Kilku dyrektorów szkół średnich i inspektorów nawiązało bezpośredni kontakt z nami dla zorganizowania kursów i wykładów.

b) Stosunek do władz wojskowych, był, jeżeli chodzi o kontakt wzajemny, słabszy, niż współpraca z władzami szkolnymi. U „góry“ wzajemne ustosunkowanie się życzliwe; w terenie przez obopólne zbliżenie się możnaby znacznie ożywić pracę P. W.

c) Stosunek do administracji ogólnej i władz samorządowych.

Władze te udzielały Harcerstwu zawsze dużej pomocy. Pomoc finansowa wprawdzie malała w miarę wzrostu akcji pomocy bezrobotnym, zato nie zawiodła nigdy dobra rada i zaufanie, jakim darzono młodych nieraz pracowników harcerskich na eksponowanych stanowiskach.

3. Stosunek do organizacji społecznych.

K-da Chor. brała udział w uroczystościach i imprezach Związku Strzeleckiego i Stowarzyszenia Młodzieży Polskiej; utrzymuje kontakt ze Związkiem Obrony Kresów Zachodnich.

Spis instruktorów Chorągwi Śląskiej w dniu 31. XII. 1932 r.

Harcistrz Rzplitej: 1. Dr. Strumiłło Tadeusz.

Harcistrze: 2. Dr. Bielec Józef, 3. Grzbiela Jan, 4. Mgr. Kapiszewski Henryk, 5. Dr. Krupiński Henryk, 6. Lis Jerzy, 7. Wacławek Ludwik.

Podharcistrze i Działacze harcerscy: 8. Krzysztof Józef.

Działacze harcerscy: 9. Tomala Otton.

Podharcistrze: 10. Ciastuła Paweł, 11. Domagała Wacław, 12. Dyrda Romuald, 13. Gorywoda Rudolf, 14. Górny Stanisław, 15. Greiss Marjan, 16. Guzowski Władysław, 17. Guzy Alfons Mgr., 18. Mgr. Guzy Antoni, 19. Hała Józef, 20. Hnida Alojzy, 21. Kalyta Ryszard, 22. Kapturski Zygmunt, 23. Karpala Julian, 24. Kisza Karol, 25. Kłama Jan, 26. Kłama Ludwik, 27. Kłosowski Kazimierz, 28. Koźbial Klemens, 29. Kubica Franciszek, 30. Kumala Czesław, 31. Inż. Kwaśniewicz Mieczysław, 32. Dr. Libura Innocenty, 33. Łaciak Leon, 34. Inż. Miasik Józef, 35. Niederliński Wojciech, 36. Nowak Edward, 37. Nowak Gerard, 38. Nowakowski Tadeusz, 39. Orszulik Andrzei, 40. Partyka Eugeniusz, 41. Piechaczek Teodor, 42. Pukowiec Józef, 43. Rostek Antoni, 44. Ryś Paweł, 45. Sapa Stanisław, 46. Ślesięński Adam, 47. Sławik Bonifacy, 48. Spyрка Alojzy, 49. Stachura Stanisław, 50. Strózik Karol, 51. Szymański Stanisław, 52. Weber Adam, 53. Wojciechowski Stanisław, 54. Wicik Piotr, 55. Wróbel Antoni, 56. Wróbel Paweł, 57. Zmuda Franciszek.

Sprawozdanie Gospodarcze Komendy Chorągwi Harcerzy w Katowicach za czas od 1. IX. 1931 r. do 31. XII. 1932 r.

a) Kontrola gospodarcza i kasowości.

Wiecej uwagi niż w ubiegłym roku sprawozdawczym poświęciła Komenda Chorągwi kwestiji odpowiedniego prowadzenia ksiąg gospodarczych i kasowych drużyn. W tym celu przeprowadzono przez specjalnie do tych czynności wyznaczonych instruktorów kontrolę ksiąg kasowych i gospodarczych w drużynach. Kontrolę takich przeprowadzono 14. Poza tem kontrolowali księgi instruktorzy, włączający drużyny z innych okazji.

Księgi kasowe drużyn prowadzone są naogół dostatecznie. Zauważone uchybienia matuury formalnei, pollecono ustunąć. Intensywniej sziej i na większą składe zamierzonej kontroli gospodarczej drużyn, jak to zamierzano z podzatktem roku sprawozdawczego, musiano jednak od poltowiy roku sprawozdawczego zaniechać ze względu na zły stan Kasy Komendy Chorągwi.

b) Majątek Komendy Chorągwi nie zwięk szyl się. Pozostal taki sam, jak pod koniec sierpnia 1931 r. i przedstawial wartosć 6.205,36 złotych. Ulegl on w ciagu roku sprawozdawczego częsciowemu zużyciu, wskutek czego wartosć jego się zmniejszyla. Jeśli przyjmie my procent zużycia 20, wówczas wartosć inwentarza wyniesie 4.964,65 złotych. Inwentarz stanowi w głównej części namioty, potem sprzęt polowy, kuchenny, sportowy oraz biurowy.

c) Gospodarka Komendy Chorągwi rozpoczęła się w okresie sprawozdawczym pod znakiem silnego kryzysu gospodarczego. Zasoby pieniężne, którymś Komenda dysponowała, skurczyły się do $\frac{1}{3}$ funduszy, posiadanych w poprzednim okresie sprawozdawczym. Z poprzedniego okresu sprawozdawczego pozostała następująca gotówka do dyspozycji:

a) Kasa	228,60 zł.
b) P. K. O.	2,885,46 zł.
c) Książ. ośzacz.	266,89 zł.
Razem:	3,380,95 zł.

Uzyskane dochody w ciągu roku sprawozdawczego były w porównaniu do roku 1930/31 w niektórych pozycjach o połowę, a w niektórych o przeszło $\frac{2}{3}$ mniejsze. I tak subwencje Zarządu Oddziału wynosiły w okresie sprawozdawczym kwotę 4.740,— zł, podczas gdy w roku 1930/31 wynosiły 15.584,96 zł. Przyziściła natomiast Komendzie (z wydatniejszą pomocą Główna Kwatera Hancerzy, która w roku sprawozdawczym udzieliła Komendzie Chorągwi subwencji na urządzenie kursów instruktorskich w kwocie 2.011,50 zł. Oprócz tego Okręgowy Komitet P. W. i W. F. udzielił Chorągwi subwencji w kwocie 799,— zł. Nie licząc wpłat tytułem opłat organizacyjnych, nie miała potem Komenda znaczących dochodów. Dłużnicy, figurujący w księgach Komendy w dość poważnej kwocie ogólnej, naogół mało długu spłacili, co należy przypisać skutkom kryzysu gospodarczego.

d) Wydatki.

Z powyższej więc przedstawionymi funduszami, wynoszącymi nie wiele ponad 11.500 zł, musiała Kda zaspakajać potrzeby przez 16 mies. Wydatki musiały być zatem poczynione bardzo oszczędnie. Szczegółom staraniem

Kurs zachowy na Buczu.

Komendy było utrzymywać zapomogi dla drużyn, urządzających obozy letnie w postaci zwrotu części kosztów przejazdu na obóz i zpowrotem, tak jak w ubiegłym roku sprawozdawczym. Istotnie też na ten cel wydano poważną kwotę 3.000,12 złotych.

Dalszym poważnym wydatkiem były subwencje na obozy letnie i kursy, urządzone przez Komendę Chorągwi. Na Międzynarodowy Zlot Skautów Wodnych w Gardzynie udzielono drużynom, biorącym udział w zlocie, subwencji w kwocie 370,35 zł. Na kursy instruktorskie, urządzone przez Komendę Chorągwi, wydano kwotę ogólną 1.266,18 zł., którą rozdzielono jak następuje:

na kursy instruktorskie	zł. 456,78
„ „ obozowników	„ 287,61
„ „ techniczny	„ 177,77
„ „ drużynowych	„ 293,22
„ „ instrukt.-złotowy	„ 50,80

Dalszy znaczniejszy wydatek, związany z akcją letnią, stanowiły koszty utrzymania trzech instruktorów na Błoczu Hanczowskim w dwa miesiące letnie, koszty materiałów na urządzenie obozów i nagrody pieniężne w ogólnej sumie 812,27 zł.

Ogółem wydatki na akcję letnią wynosiły 5.095,52 złotych. W porównaniu z rokiem ubiegłym wydatki te się zwiększyły, niemniej stanowią one przeszło połowę wszystkich poczynionych wydatków.

Odnosnie do materiałów biurowych poczyniono znaczne ograniczenia w wydatkach. Gdy w ubiegłym roku sprawozdawczym (12 mies.) na materiały i przybory biurowe oraz druki wydano 797,14 zł., obecnie (za 16 miesięcy) wydano 595,25 zł. Natomiast wydatki na portoria w roku sprawozdawczym zwiększyły się z 504,16 zł. na 814,39 zł. Wynika z tego, że dłuższym okresem sprawozdawczym oraz podniesioną taryfą pocztową, niemniej zwiększoną korespondencją Komendy z terenem. Kwota utrzymania lokalu, opał, czyszczenie, czynsz, światło i woda, zmniejszyły się wskutek poczynionych oszczędności znacznie, wynoszą one 413,80 złotych w porównaniu z kwotą 821,07 zł. za ubiegły rok sprawozdawczy.

Koszta opłaty sily biurowej pozostały niewzmiętej te same, co w roku poprzednim. Ostatnią poważniejszą pozycję w wydatkach są koszty podróży w wysokości 500,25 zł. I one uległy znacznej niższe w porównaniu z rokiem poprzednim, gdzie wynosiły 1.473,38 zł.

Razem wydatki biurowe z kosztami podróży wynoszą 4.307,17 zł. i są o przeszło 800,— zł. mniejsze od ubiegłego roku sprawozdawczego.

e) Przy urządzeniu obozów i kursów instruktorskich Komenda dążyła do tego, by uczestnicy sami w części pokryli koszty urządzenia obozu czy kursu. Istotnie też wpłaty, złożone przez uczestników, stanowiły większą część dochodu kursów a subwencje Komendy Chorągwi pokrywały jedynie niedobór. Tak wpłacili uczestnicy:

kwintu instruk.	kwotę 632,— zł.
„ obózowników	„ 373,50 „
„ drużynowych	„ 840,— „
„ technicznego	„ 508,— „
„ instrukt.-złimowego	„ 118,— „
„ złimowego dla hufcowych	„ 98,70 „

Razem: 2.570,20 zł.

co stanowiło 67% ogólnych dochodów pieniężnych na te kwintu, podczas gdy dochody kursowe z Kasy Komendy Chorągwi wynoszą 33%. Wpłaty uczestników obozów tych nie są księgowane w księgach Komendy Chorągwi, natomiast w księgach kasowych poszczególnych obozów.

f) Poglówne.

W okresie sprawozdawczym wpłynęła z opłat organizacyjnych, a więc pogłównego, opłaty rejestracyjnej drużyn i składki instruktorskiej kwota 1.928,80 zł. Do Naczelnictwa Z. H. P. przekazano tytułem opłat organizacyjnych kwotę 2.001,10 zł, a w szczególności:

zł. 1.161,70	tytułem pogłównego,
„ 315,—	„ opłaty rejestracyjnej,
„ 74,40	„ składki instruktorskiej,
„ 450,—	„ pogłównego, uzyskanego z Głównej Kwatery jako subwencji.

Poglówne ustalono dla drużyn na rok sprawozdawczy w formie ryczałtu. Każda drużyna miała uiścić kwotę 12,— zł. Nie wszystkie jednak drużyny mogły skutkiem złego stanu gospodarczego, pogłównie uiścić. Na 162 drużyny uiściło pogłównie tylko 89 drużyn całkowicie a 12 drużyn częściowo, co stanowi załedwie 64% wpływów przewidzianych tytułem pogłównego.

Rok sprawozdawczy zamknęło nadwyżką pieniężną, wynoszącą:

a) Kasa	75,40 zł.
b) P. K. O.	2.466,70 „
c) oszczędności	266,89 „

razem: 2.708,99 zł.

Sprawozdanie kasowe

Śląskiej Chorągwi Harcerzy Związku Harcerstwa Polskiego Katowice

Rachunek Bilansu po dzień 31. grudnia 1932 r.

Wyszczególnienie	Aktywa	Pasywa
Kasa	75,40	
P. K. O. 305 853	2 466,70	
Książ. oszczędn. P. K. O. 819 589	266,89	
Dłużnicy	6 133,07	
Wierzyciele		413,81
Ruchomości (inwentarz)	4 964,29	
Majątek Chorągwi Harcerzy		13 492,54
	13 906,35	13 906,35

Rachunek Funduszków.

Wyszczególnienie	Winien	Ma
Odsetki i prowizje		22,70
Wydatki	9 302,69	
Opłaty organizacyjne	72,30	
Zarząd Oddziału Śląskiego		4 740,—
Imprezy i przedsięb.		279,71
Amortyzacja inwentarza	1 241,07	
Subwencje		3 310,50
Majątek przejęty		15 755,69
Nadwyżka bilansowa	13 492,54	
	24 108,60	24 108,60

K a t o w i c e, dnia 14 lutego 1933 r.

Skarbnik
Sylwester

Komendant Śl. Chor. Harcerzy
Jan Grzbiela

Komisja Rewizyjna:
Dr. Stanisław Jeziorowski
Jan Kłoda Józef Cofała

Zestawienie sum obrotowych.

Rachunek	Obroty		Saldo	
	Winien	Ma	Winien	Ma
Kasa	228,60	153,20	75,40	
P. K. O.	14 533,12	12 066,42	2 466,70	
Oszczędności	266,89	—	266,89	
Odsetki i prow.	31,72	54,42	—	22,70
Wydatki	9 830,37	527,68	9 302,69	
Opłaty organ.	3 073,25	3 000,95	72,30	
Dłużnicy i wierzyc.	11 438,29	5 719,03	5 719,26	
Zarząd Oddziału	1 960,—	6 700,—	—	4 740,—
Imprezy i przeds.	140,—	419,71	—	279,71
Ruchomości i nieruch.	7 756,70	1 551,34	6 205,36	—
Subwencje	50,—	3 360,50	—	3 310,50
Kapitał	479,19	16 234,88	—	15 755,69
	49 788,13	49 788,13	24 108,60	24 108 60

Specyfikacja rachunku wydatków.

Materiały i przybory biurowe	515,15
Druki	80,10
Portorja	814,39
Koszta podróży	500,25
Oplaty siły biurowej	1 383,61
Utrzymanie lokalu, opał i czyszcz.	76,40
Czynsz, światło i woda	337,46
Zapomogi dla drużyn	20,—
Akcja letnia:	
a) administracja	812,27
b) subwencje na obozy	1 237,79
c) transport sprzętu obozowego	45,34
d) koszta przejazdu drużyn na obozy	3 000,12
Różne	476,06
Biblioteka	3,75
	9 302,69

Katowice, dnia 14 lutego 1933 r.

Sylwester.

Jan Grzbiela.

Spis hufców
Chorągwi Śląskiej w dniu 31 grudnia 1932 roku.

L. p.	Siedziba hufca	Teren podległy	Imię i nazwisko hufcowego łącznie z adresem K-dy Hufca
1.	Bielsko	powiat bielski z miastem	Inż. Józef Miodoński, H. O., lat 30, prof. Szkoły Przemysłowej, zamieszk.: Biała, Staszica nr. 11.
2.	Bielszowice	nast. miejscowości powiatu katowickiego: Bielszowice, Pawłów, Halimba, Borowa Wieś	Teodor Sopora, ćwik, lat 25, technik kopalniany, zam.: Bielszowice, ul. Piaskowa 8.
3.	Brzeziny	z pow. świętochłowickiego: Brzeziny, Wielka Dąbrówka, Kamień, Szarlej, Piekary, Brzozowice	Karol Kubica, ćwik, lat 26, nauczyciel, zam.: W. Dąbrówka, Szkoła.
4.	Bytków	z pow. Katowice: Bytków, Michałowice, Siemianowice, Wełnowiec Chorzów.	Ph. Paweł Wróbel, H. O. lat 28, urzędnik wojewódzki, zam.: Bytków, ul. Szkolna 11.
5.	Cieszyn	powiat Cieszyn	ph. Władysław Guzowski, H. R., lat 28, nauczyciel, zam.: Cieszyn, Szkoła.
6.	Katowice	Wielkie Katowice, z pow. katowickiego: Mała Dąbrówka, z pow. pszczyńskiego Pańcówki.	ph. Adam Weber, H. O. lat 28, urzędnik prywatny, zam.: Katowice, ul. Plebiscytowa 38, II. p.
7.	Królewska Huta	Królewska Huta, Nowe Hajduki, Wielkie Hajduki z pow. świętochłow.	dz. h. Józef Krzysztof, H. R. lat 32, prof. gimnazjalny, zam.: Król. Huta, Gimnazjalna 6.
8.	Lubliniec	powiat Lubliniec	ph. Ludwik Klama, H. R. lat 28, nauczyciel, Lubliniec, ul. Mickiewicza 6.
9.	Mikołów	z pow. pszczyńskiego: Mikołów, Wiry, Podlesie, Piotrowice, Łaziska Górne, Zarzecze	Stanisław Wippel, ćwik, lat 27, nauczyciel, Mikołów, Bytomska 2.

L. p.	Siedziba hufca	Teren podległy	Imię i nazwisko hufcowego łącznie z adresem K-dy Hufca
10.	Mysłowice	z pow. Katowice: Mysłowice, Niwka (należy do wojew. kieleckiego) Giszowiec, Rożdzień-Szopienice, Brzezinka, Janów, Nikiszowiec.	ph. Edward Nowak, H. R. lat 27, magazynier kopalniany, zam.: Niwka, ul. 3 Maja 34, poczta Modrzejów.
11.	Nowy Bytom	z pow. świętochłowickiego: Nowy Bytom, Chebzie, Ruda	ph. Teodor Piechaczek, H. R., lat 33, listonosz, zam.: Świętochłowice, ul. 3 Maja 18.
12.	Nowa Wieś	z pow. katowickiego: Nowa Wieś, Kochłowiec, Hałemba, Bykowina	Rudolf Tomanek, świk, lat 20, mechanik w Hucie Baildona, zam.: Nowa Wieś, Równoległa 17
13.	Pszczyna	połudn. część pow. pszczyńskiego	ph. Czesław Kumala, H. R., lat 29, nauczyciel, zam.: Pszczyna, Szkoła Powszechna.
14.	Rybnik	północna część powiatu rybnickiego	ph. Józef Pukowiec, H. R. lat 29, nauczyciel, zamieszkały: Chwałowice, Szkoła.
15.	Rydułtowy	z pow. rybnickiego: Rydułtowy, Krzyżkowice	ph. Jan Klama, H. R. lat 25, urzędnik (bezrobotny), zam.: Rybnik, Zembrzydowska 1a
16.	Świętochłowice	z pow. Świętochłowice: Świętochłowice, Orzegów, Chropaczów, Lipiny, Godula, Łagiewniki,	ph. Teodor Piechaczek, H. R. lat 33, listonosz, zam.: Świętochłowice, ul. 3 Maja 18.
17.	Tarnowskie Góry	pow. Tarn. Góry	ph. Ryszard Kalyta, H. R. lat 28, urzędnik Spółki Brackiej, zam. Tarn. Góry, Spółka Bracka.
18.	Tychy*)	z pow. pszczyńskiego: Tychy, Bieruń Stary, Murcki, Kostuchna	ph. Alojzy Hnida, H. O. lat 25, urzędnik prywatny, zam.: Katowice, ul. Stawowa 10, Izba Rzemieślnicza.
19.	Wodzisław	południowa część pow. Rybnickiego	Edward Michmo, H. O., lat 30, nauczyciel, zam.: Markłowice Dolne, poczta Wodzisław k. Rybnika, Szkoła.

*) Hufiec utworzony 5. IX. 1932 przez wydzielenie tych miejscowości z hufca Pszczyńskiego.

NA TROPIE

Największe w Polsce pismo harcerskie, barwnie ilustrowane ukazuje się regularnie 10-go i 25-go każdego miesiąca. — Prenumerata roczna 6.— zł.

ZASTĘPOWY

miesięcznik, prenumerata roczna 1,50 zł.

ANTEK CWANIAK

książka o zuchach A. Kamińskiego — Cena 5 zł

W GROMADZIE ZUCHÓW

praca zbiorowa pod redakcją J. Zwolakowskiej.
Cena 4,50 zł.

OFICER RZECZYPOSPOLITEJ

życiorys harcerski pułk. Lisa-Kuli
pióra A. Kamińskiego, Cena 60 gr.

MIĘDZYNARODOWY ZŁOT

SKAUTÓW WODNYCH W GARCZYŃIE

pamiątkowy album zawierający około 70 zdjęć.
Cena 2,50 zł.

Wszystkie wyżej wymienione wydawnictwa otrzymać można w Administracji „Na Tropie” Katowice, ul. Szafranka, wpłacając odnośną kwotę na Konto P. K. O. nr. 305330

Biblioteka Śląska w Katowicach

Id: 0030000929866

II 54044/1931/1932

SL